

Návrat a ochrana velkých šelem v ČR a ve střední Evropě

Miroslav Kutil

Project co-funded by the European Regional Development Fund (ERDF).

www.interreg-danube.eu/transgreen

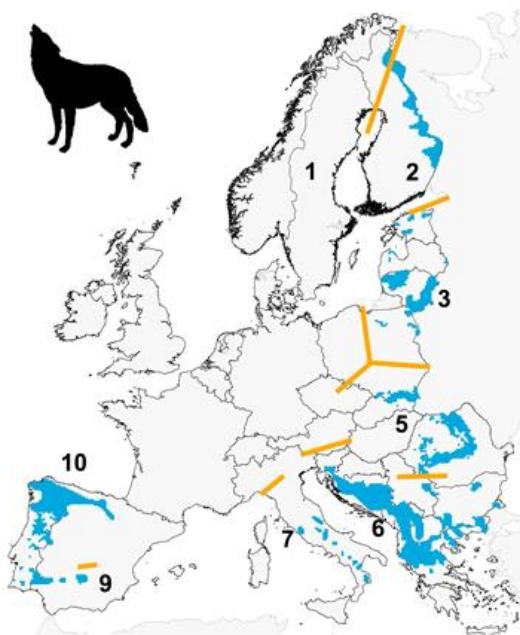
 Lesnická
a dřevařská
fakulta

 Hnutí DUHA
místní skupina Olomouc

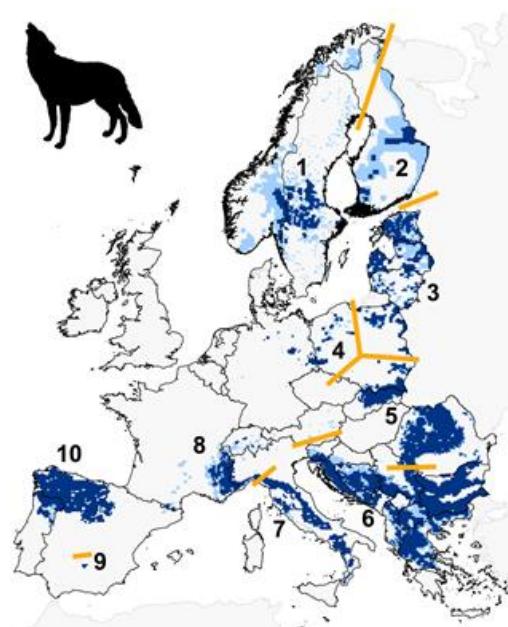
Situace v Evropě

- Úspěšná obnova populací velkých šelem

1950-1970

2011

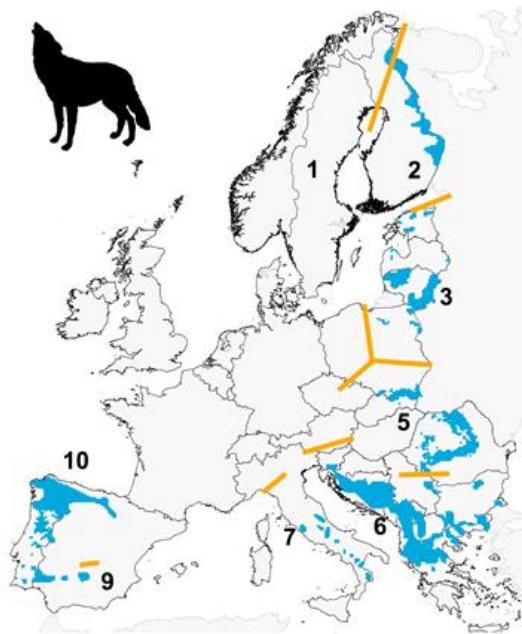

Chapron et al. 2014,
Science 346: 1517–
1519.

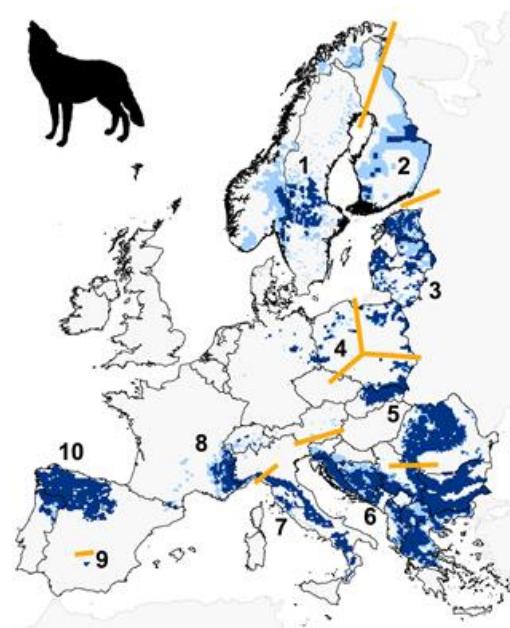
Situace v Evropě

- Úspěšná obnova populací velkých šelem

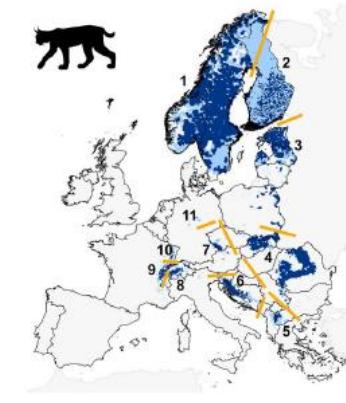
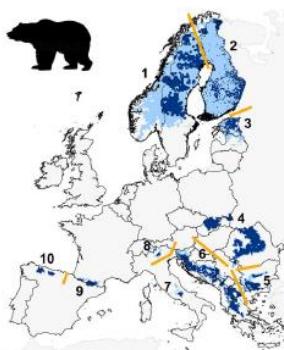
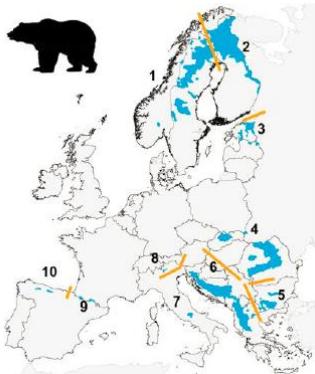
1950-1970

2011

Chapron et al. 2014,
Science 346: 1517–
1519.

Situace v Evropě

- Úspěšná obnova populací velkých šelem
- Divočina?

Foto: I. Matějková

Situace v Evropě

- Úspěšná obnova populací velkých šelem
- Divočina? → kulturní krajina

Situace v Evropě

- Úspěšná obnova populací velkých šelem
- Divočina? → kulturní krajina

Situace v Evropě

- Úspěšná obnova populací velkých šelem v Evropě
- Divočina? → kulturní krajina
- Limity: (1) fragmentace krajiny, zahušťování zástavby

Situace v Evropě

- Úspěšná obnova populací velkých šelem
- Divočina? → kulturní krajina
- Limity: (1) Fragmentace krajiny, zahušťování zástavby
(2) Konflikty při hospodaření v kulturní krajině

Foto: AOPK ČR, www.denik.cz

Situace v Evropě

- Úspěšná obnova populací velkých šelem v Evropě
- Divočina? → kulturní krajina
- Limity: (1) Fragmentace krajiny, zahušťování zástavby
(2) Konflikty při hospodaření v kulturní krajině
(3) Málo (nebo moc?) informací
& předsudky → pytláctví

Foto: AOPK ČR

Výzvy / Cíle

- Zmapovat návrat velkých šelem (počty, trendy, distribuce...)
- Eliminovat konflikty (mj. pytláctví)
- Zapojit a vzdělávat veřejnost
- Ochránit průchodnou krajinu

Vlci: tři příběhy

1994 – 2001

- Beskydy: 1–3 smečky?

2002 – 2013

- Nepravidelný výskyt

2014 – 2017

- Trvalý výskyt

Západní Karpaty

Okraj souvislého areálu výskytu vlka

Foto: J. Procházka

Západní Karpaty (Beskydy & Javorníky)

Okraj souvislého areálu výskytu vlka

PLOS ONE

RESEARCH ARTICLE
Trans-Boundary Edge E
Carpathians: The Influence
Large Carnivore Occupa

Miroslav Kutil^{1,2*}, Martin Váňa², Josef Suchý
Vicente López-Bao³

1 Department of Forest Ecology, Faculty of Forestry an
Czech Republic, 2 Friends of the Earth Czech Republic
3 Department of Zoology, Fisheries and Apiculture, Fac
Czech Republic, 4 Department of Ecology, Swedish Uni
Sweden, 5 Research Unit of Biodiversity (UO/CSIC/UN
pone.0168292

* miroslav.kutil@hnu.edu.cz

Abstract

The conservation and management of wolves in the West Carpathians is challenging. Edges of wolf distribution are characterized by occurrences of individuals, which are modulated by human-caused mortality, in the knowledge of population dynamics in the edges near the edges, which may preclude permanent occurrence of wolves in the Beskydy Mountains.

Editor: Bi-Song Yue, Sichuan University, CHINA
Received: September 13, 2016
Accepted: November 28, 2016
Published: December 21, 2016
Copyright: © 2016 Kutil et al. This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

Data Availability Statement: All relevant data are within the paper and its Supporting Information files.

Funding: This work was supported by the EuroNatur Foundation (CZ14-470-1: <http://euronatur.org>) to MK, the Swiss–Czech Cooperation Programme (67-BG-030: <http://www.swiss-contribution.ch>) to MK, the Financial Mechanisms of EEA and Norway (333147: <http://eemarcois.cz>) to MK, the Ministry of the Environment of the Czech Republic (10272 and 244/09/34: <http://www.mnp.cz>) to MK, the European Outdoor Conservation Association

Introduction

Over the last few decades, we have witnessed a rewilding of Europe [1]. For example, out of the ten species of large carnivores that were extirpated in the old continent, almost all populations

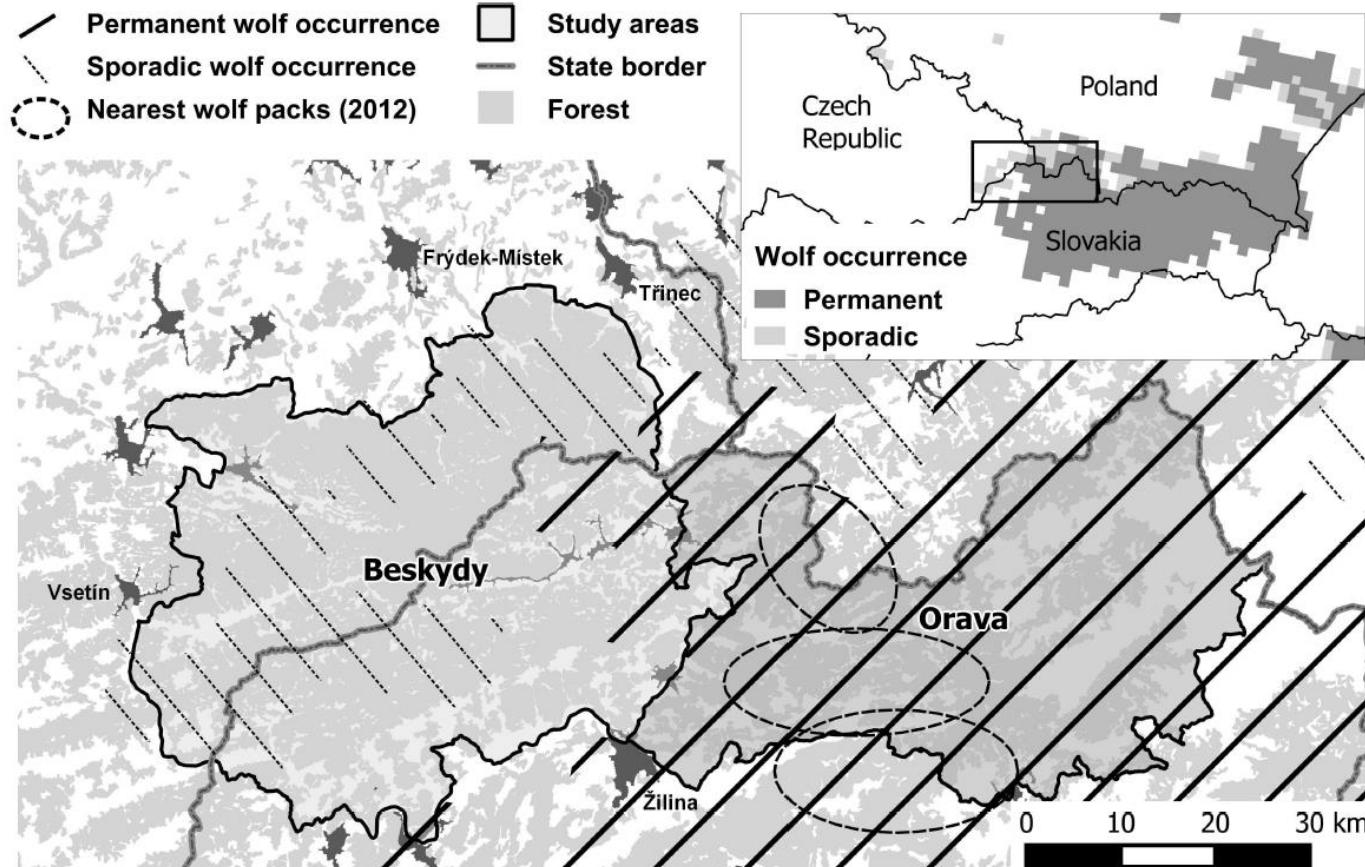
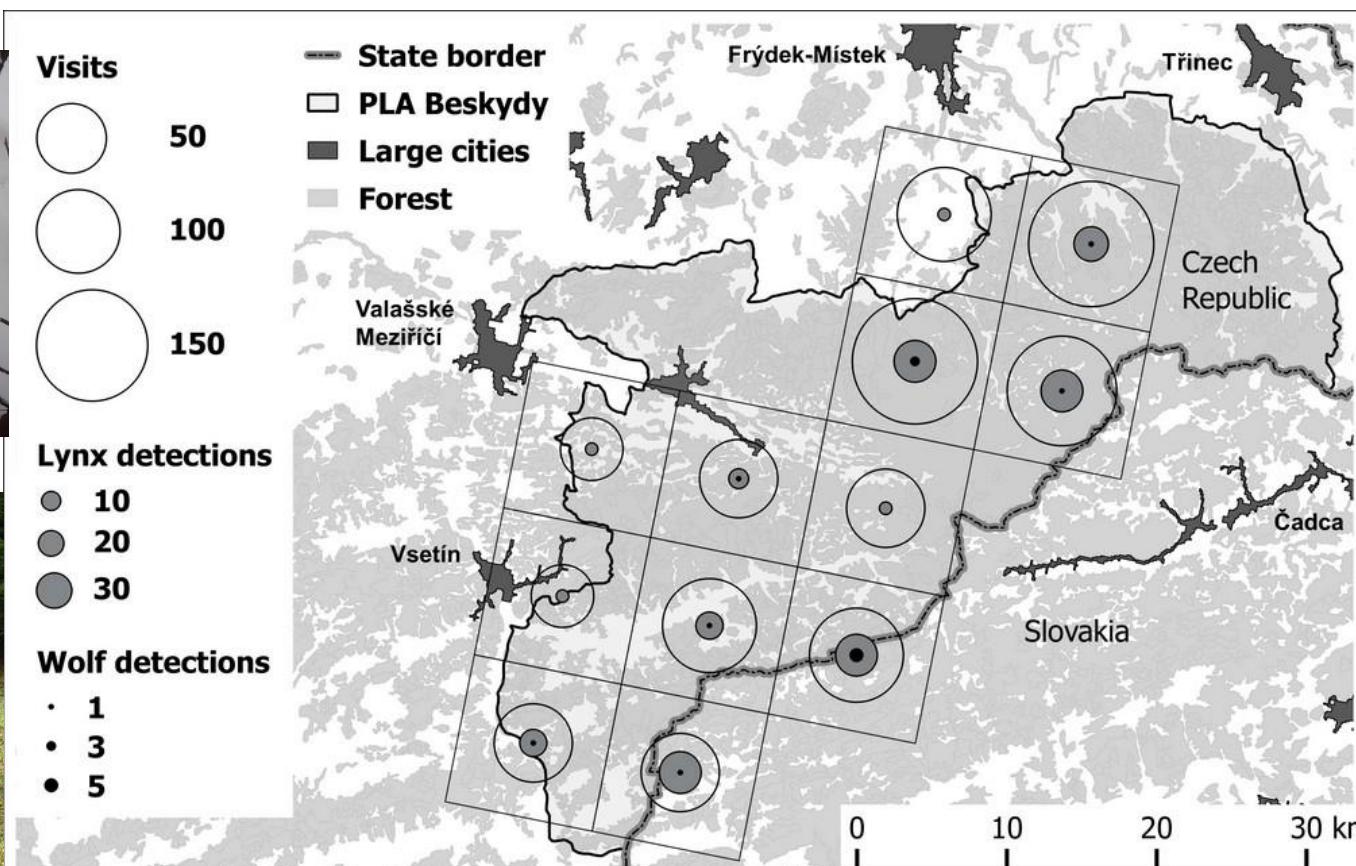

Fig 1. Beskydy and Orava study areas in the West Carpathians, Czech and Slovak Republics, representing the periphery (Beskydy)—sporadic occurrence—and core population (Orava) in the area in 2011, according to Chapron et al [1]. The approximate locations of the wolf packs nearest the periphery were mapped during this study in 2012 (see [methods](#) for details).

1998–2017: Nejbližší smečky 10–30 km od Č–S hranic (Nowak et al. 2008, Kutil et al. 2016)

Západní Karpaty (Beskydy & Javorníky)

2003–2012: Terénní monitoring pobytových znaků

- **Intenzita mapování: 1264 návštěv, 15.908 km**
- **Vlk: 14 x vzácnější než rys**
- **Vliv legálního lovů na Slovensku na populaci v Beskydech (Kutal et al. 2016)**

Hercynská oblast (Čechy)

Foto: L. Kutalová

Obnova středoevropské nížinné populace vlka

Západní Polsko 2001-2013

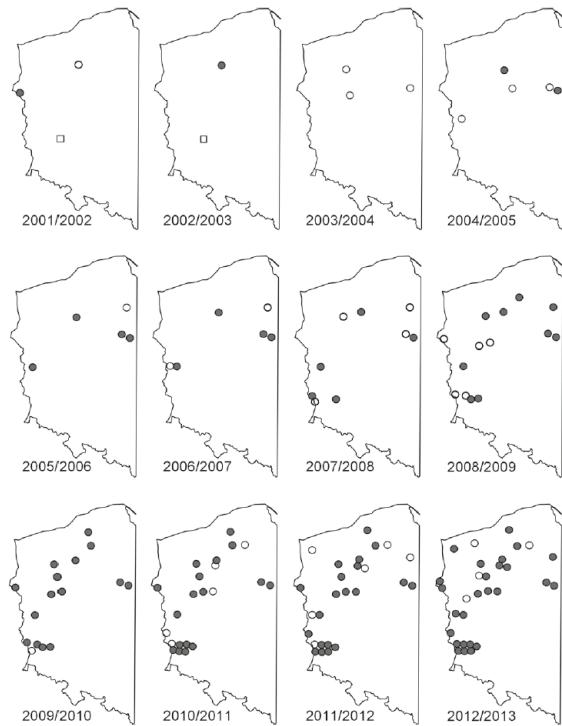
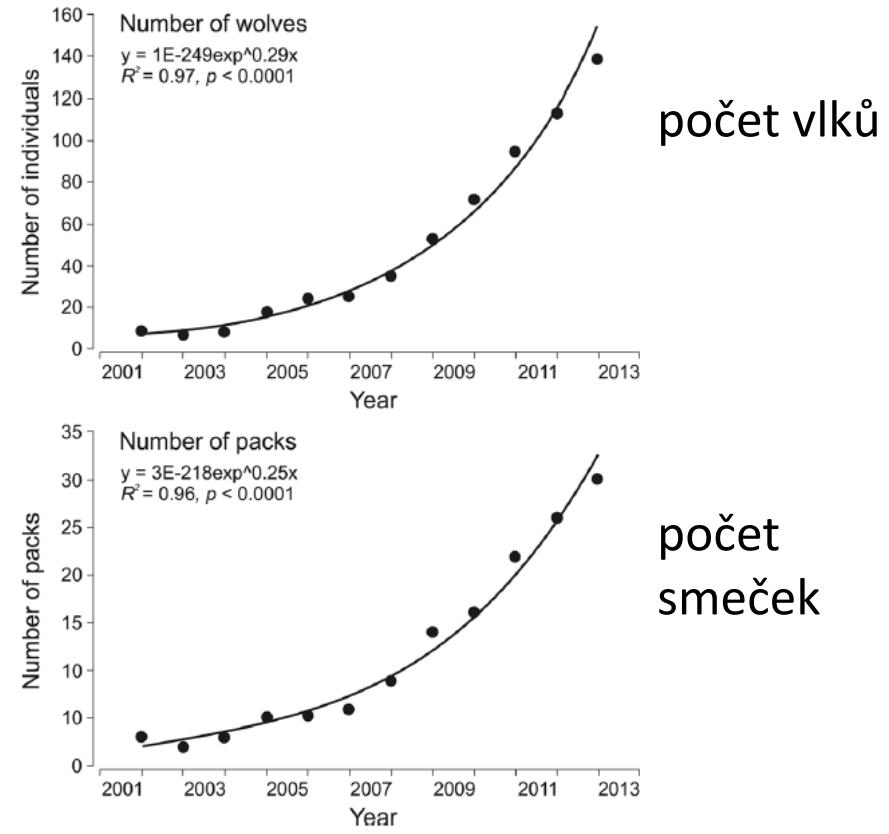

Fig. 2 Distribution of wolf groups in Western Poland in winter seasons 2001/2002–2012/2013. Filled circles denote groups with confirmed reproduction, open circles groups with no evidence of reproduction, squares—group established by wolves that escaped from captivity

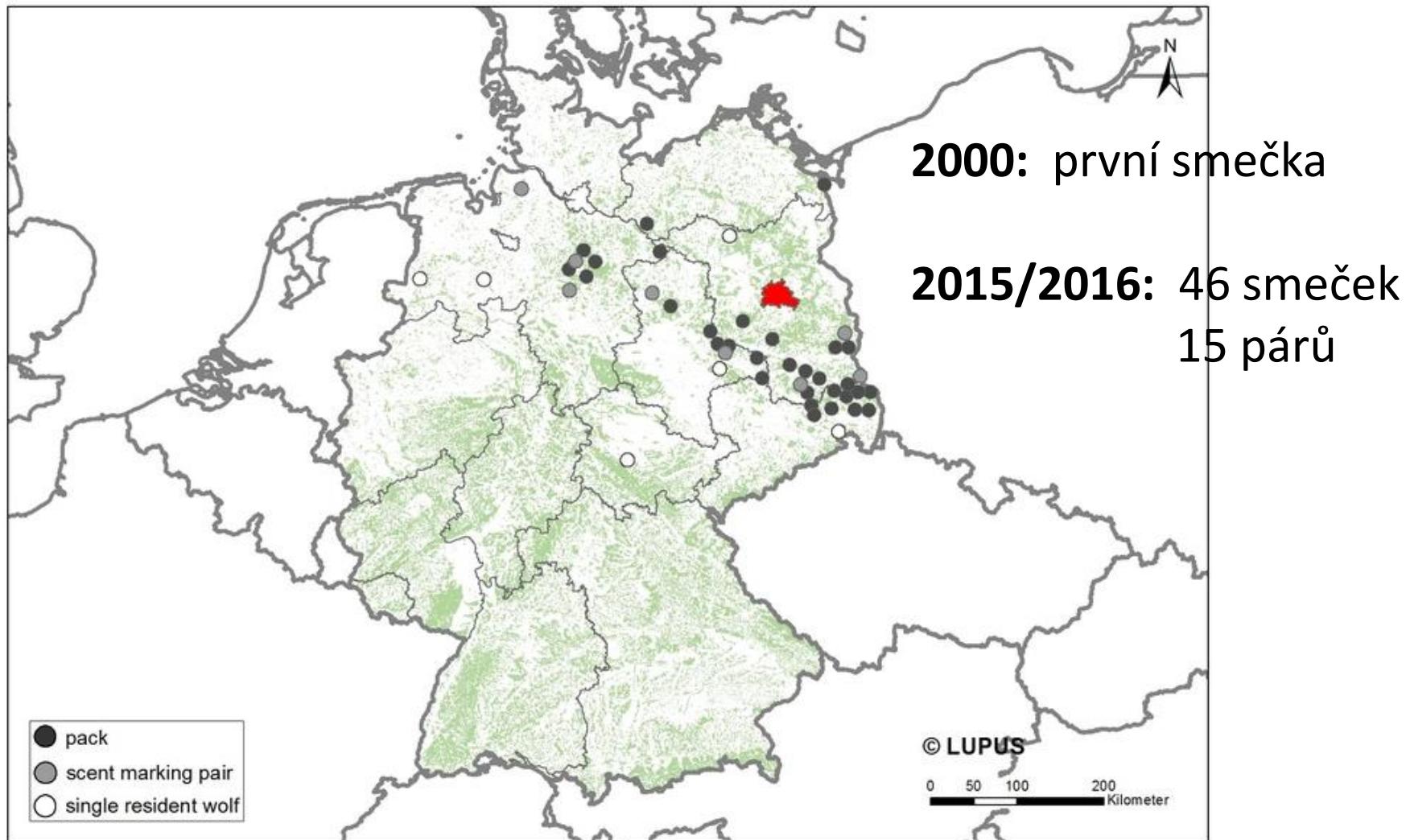

- Celoroční ochrana vlka od roku 1998

Nowak & Myslajek (2016)

Obnova středoevropské nížinné populace vlka

Německo

Obnova středoevropské nížinné populace vlka

- Značná schopnost rozptylu (Německo: >1500 km)

Severní a východní Čechy (2000–2013)

FLOUSEK J., ZAJÁC T., KUTAL M., ŽUCZKOWSKI M., PAŁUCKI A., PUDIL M. & KAFKA P. 2014:
Velké šelmy (Carnivora) v Krkonoších, Jizerských horách, Górách Stołowych a na Broumovsku
(Česká republika, Polsko) – minulost a přítomnost. *Opera Corcontica* 51: 37–59.

Velké šelmy (Carnivora) v Krkonoších, Jizerských horách, Górách Stołowych a na Broumovsku (Česká republika, Polsko) – minulost a přítomnost

Large carnivores in north and north-east Bohemia (Czech Republic) and adjacent parts of Poland – the past and the present

JIŘÍ FLOUSEK¹, TOMASZ ZAJÁC², MIROSLAV KUTAL³, MICHAEL ŽUCZKOWSKI⁴, ARTUR PAŁUCKI⁵, MARTIN PUDIL⁶ & PETR KAFKA⁷

¹Správa Krkonošského národního parku, Dobrovského 3, 543 01 Vrchlabí, CZ, jfousek@knap.cz

²Zachodniopolskie Towarzystwo Przyrodnicze, ul. Wolności 268, 58–560 Jelenia Góra, PL, tomzajc@gmail.com

³Hnutí DUHA Olomouc, Dolní náměstí 38, 779 00 Olomouc, CZ, miroslav.kutal@hnutiduha.cz

⁴ul. Kwiatowa 19, 56–200 Góra, PL, pudelko.zuczowski@gmail.com

⁵ul. Okrzek 28, 58–580 Szklarska Poręba, PL, artur.palucki@gmail.com

⁶Severočeské muzeum, Masarykova 11, 460 01 Liberec, CZ, martin.pudil@muzcuml.cz

⁷Správa CHKO Broumovsko, Lednická 59, 549 54 Police n. Met., CZ, petr.kafka@nature.cz

Abstrakt Velké šelmy – rys ostrovid, vlk obecný a medvěd hnědý – byly vyhubeny v severním pohraničí České republiky zhruba před 200 (rys, vlk), resp. 250 lety (medvěd). V posledních 15 letech se však první dva druhy začínají vracet zpět. Jedním z center novodobého výskytu se stává oblast po obou stranách česko-polské hranice v Krkonoších, Jizerských horách a v Górách Stołowych. Rys tu byl poprvé zaznamenán v roce 2000 a od té doby se podařilo shromáždit 142 nálezů pobytových znaků nebo přímých pozorování. Postupně vzrostla jejich frekvence i stupeň průkaznosti, doklád o rozmnожování v regionu však zatím schází. Žárem mohl být obsazeno jedinci migrujícími z východu (z Jeseníků a Beskyd), nelze však vyloučit ani rysy ze Šumavy. Vlk byl ve sledované oblasti poprvé zjištěn rovněž roku 2000 a do současnosti bylo registrováno 10 nálezů pobytových stop a pozorovaných jedinců, migrujících patrně z prosperující populace v německém Sasku a západním Polsku. Oba druhy mají ve sledované oblasti relativně vhodné podmínky k vytvoření životaschopných populací, návrat medvěda napak není pravděpodobný.

Klíčová slova: rys, vlk, medvěd, historie, znovuosídlení, Krkonoše, Jizerské hory, Broumovsko, Góry Stołowe

Abstract Large carnivores – the lynx, wolf and brown bear – were extinct roughly 200 (lynx, wolf) or 250 years ago (bear) along the northern border of the Czech Republic. However, the two former species began to return during the last 15 years. The area along the Czech-Polish border in N and NE Bohemia and SW Poland – the Giant Mts (Krkonoše in Czech, Karkonosze in Polish), the Jizerské hory Mts (Góry Izerskie in Polish), the Broumov region and the Góry Stołowe Mts – is becoming an important core area of their recent distribution in both countries. The first lynx was registered there in 2000; altogether 142 findings of footprints, prey remnants or direct observations have been collected since then. The number of findings and strength of evidence increase gradually but proof of reproduction has not yet been registered. The area could be occupied by animals migrating from the eastern part of the Czech Republic (mountain ranges at the Czech-Slovak border) but individuals from the Bohemian Forest cannot be excluded. The first wolf was found also in 2000 and ten findings of footprints and prey remnants of animals, most probably migrating from the established population in Saxony and SW Poland, are known till now. Both species have relatively good conditions to create prosperous populations in the study area. On the contrary, a return of the brown bear is not probable.

Keywords: lynx, wolf, brown bear, history, re-colonisation, N and NE Bohemia, Czech Republic, Poland

Severní a východní Čechy (2000–2013)

- 11 údajů o výskytu vlka
(Flousek et al. 2014)

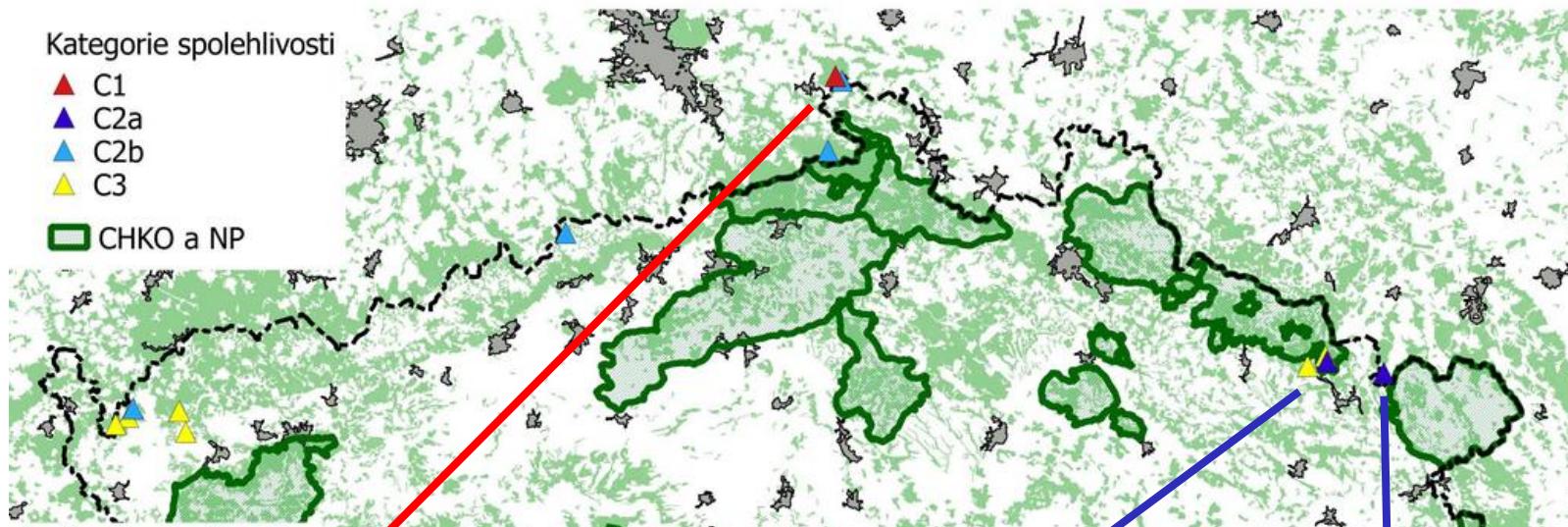

Foto: Staatsbetrieb Sachsenforst / A. Klingenberger., Spáva KRNAP, P. Bobr.

Aktuální výskyt vlka v ČR – 2017/2018

- 4 potvrzené smečky v severních a vých. a jižních Čechách
- 2 páry (Krušné hory, Beskydy)
- od roku 2014 každoročně reprodukce v Ralsku

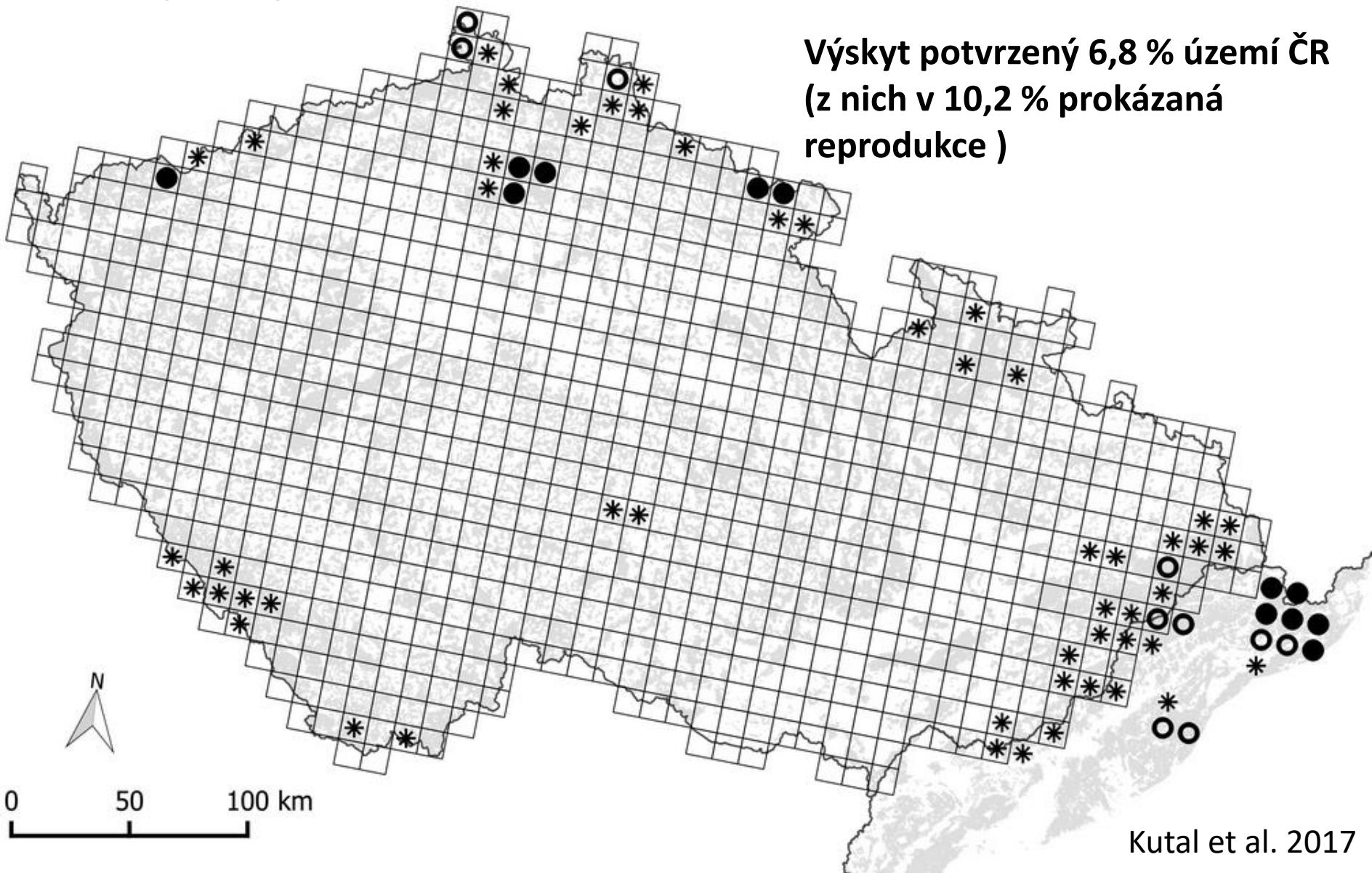

Ralsko

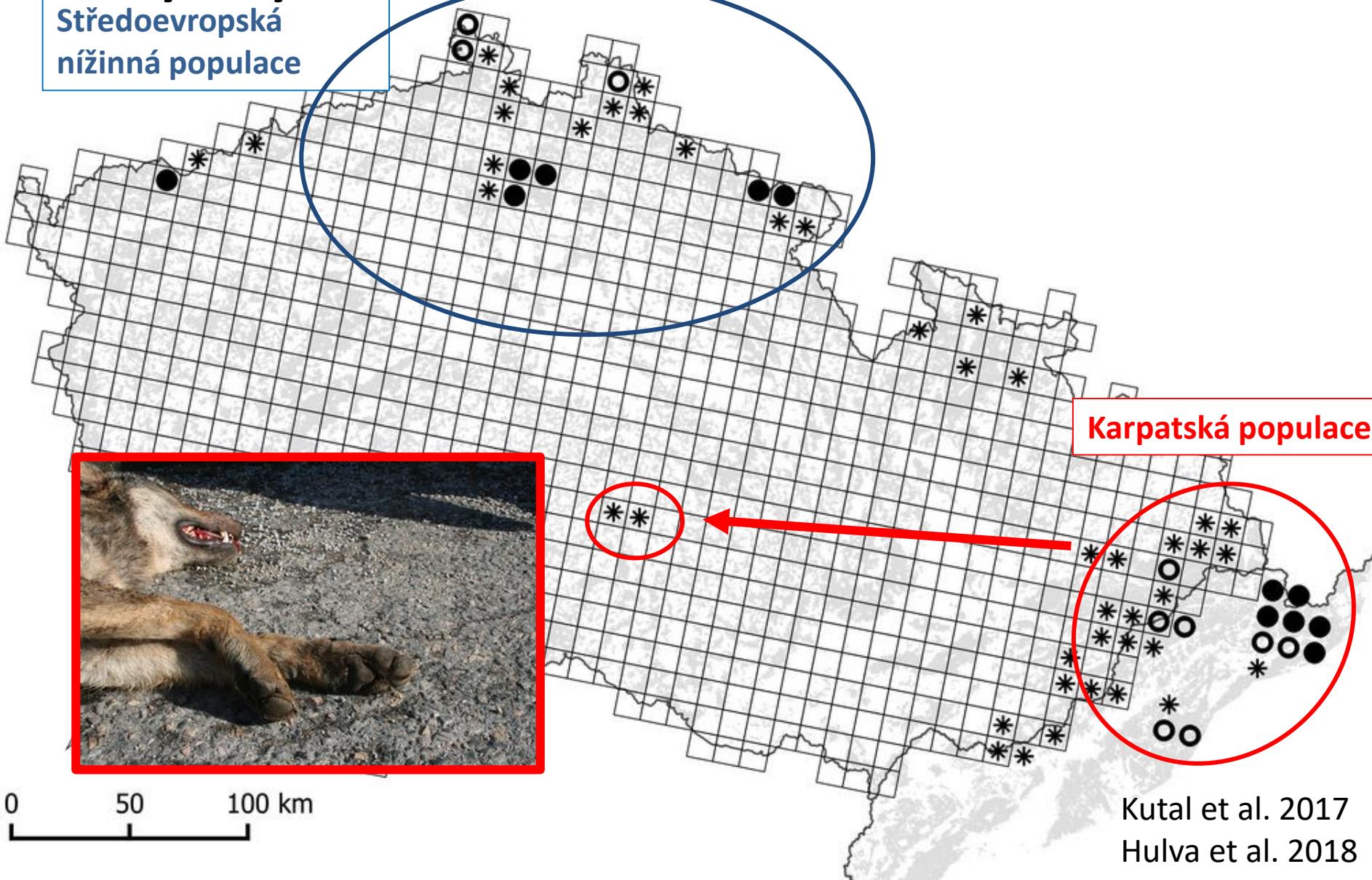
Broumovsko

Výskyt vlka obecného 2012-2016

Výskyt vlka obecného 2012-2016

Středoevropská
nížinná populace

Wolves at the crossroad: Fission–fusion range biogeography in the Western Carpathians and Central Europe

Pavel Hulva^{1,2†} | Barbora Černá Bolfíková^{3†} | Vendula Woznicová² |
 Milena Jindřichová³ | Markéta Benešová¹ | Robert W. Myslajek⁴ | Sabina Nowak⁵ |
 Maciej Szewczyk⁴ | Natalia Niedźwiecka^{4,5} | Michał Figura⁵ | Andrea Hájková⁶ |
 Attila D. Sándor⁷ | Vladimír Zýka¹ | Dušan Romportl¹ | Miroslav Kutař^{8,9} |
 Slavomír Findo¹⁰ | Vladimír Antal⁶

¹Department of Zoology, Faculty of Science, Charles University, Prague, Czech Republic

²Department of Biology and Ecology, Faculty of Science, University of Ostrava, Ostrava, Czech Republic

³Department of Animal Science and Food Processing, Faculty of Tropical AgriSciences, Czech University of Life Sciences Prague, Prague, Czech Republic

⁴Institute of Genetics and Biotechnology, Faculty of Biology, University of Warsaw, Warsaw, Poland

⁵Association for Nature "Wolf", Lipowa, Poland

⁶State Nature Conservancy of Slovak Republic, Banská Bystrica, Slovakia

⁷Department of Parasitology and Parasitic Diseases, Faculty of Veterinary Medicine, University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine Cluj-Napoca, Cluj-Napoca, Romania

⁸Friends of the Earth Czech Republic, Olomouc Branch, Olomouc, Czech Republic

⁹Institute of Forest Ecology, Faculty of Forestry and Wood Technology, Mendel University in Brno, Brno, Czech Republic

¹⁰Forest Protection and Wildlife Management, National Forest Centre, Zvolen, Slovakia

Correspondence

Pavel Hulva, Faculty of Science, Charles University, Prague, Czech Republic.
 Email: hulva@natur.cuni.cz

Funding information

EEA and Norway Grants (Czech Republic), Grant/Award Number: EHP-CZ02-0V-1-022-2015; Czech University of Life Sciences Prague (Czech Republic), Grant/Award Number: IGA 20175018 and CIGA 20175006; EuroNatur (Germany); International Fund for Animal Welfare (USA); Wolves and Humans Foundation (UK);

Abstract

Aim: Population fragmentation represents a leitmotif of conservation biology, but the impact of population reconnection is less well studied. The recent recolonization of large carnivores in Europe is a good model for studying this phenomenon. We aim to show novel data regarding distribution and population genetic structure of the grey wolf in Central Europe, a region considered a frequent crossroad and contact zone of different phylogeographic lineages, in a biogeographic context.

Location: Western Carpathians, Central Europe.

Methods: In concordance with the presumption of a highly mobile mammal, individual-

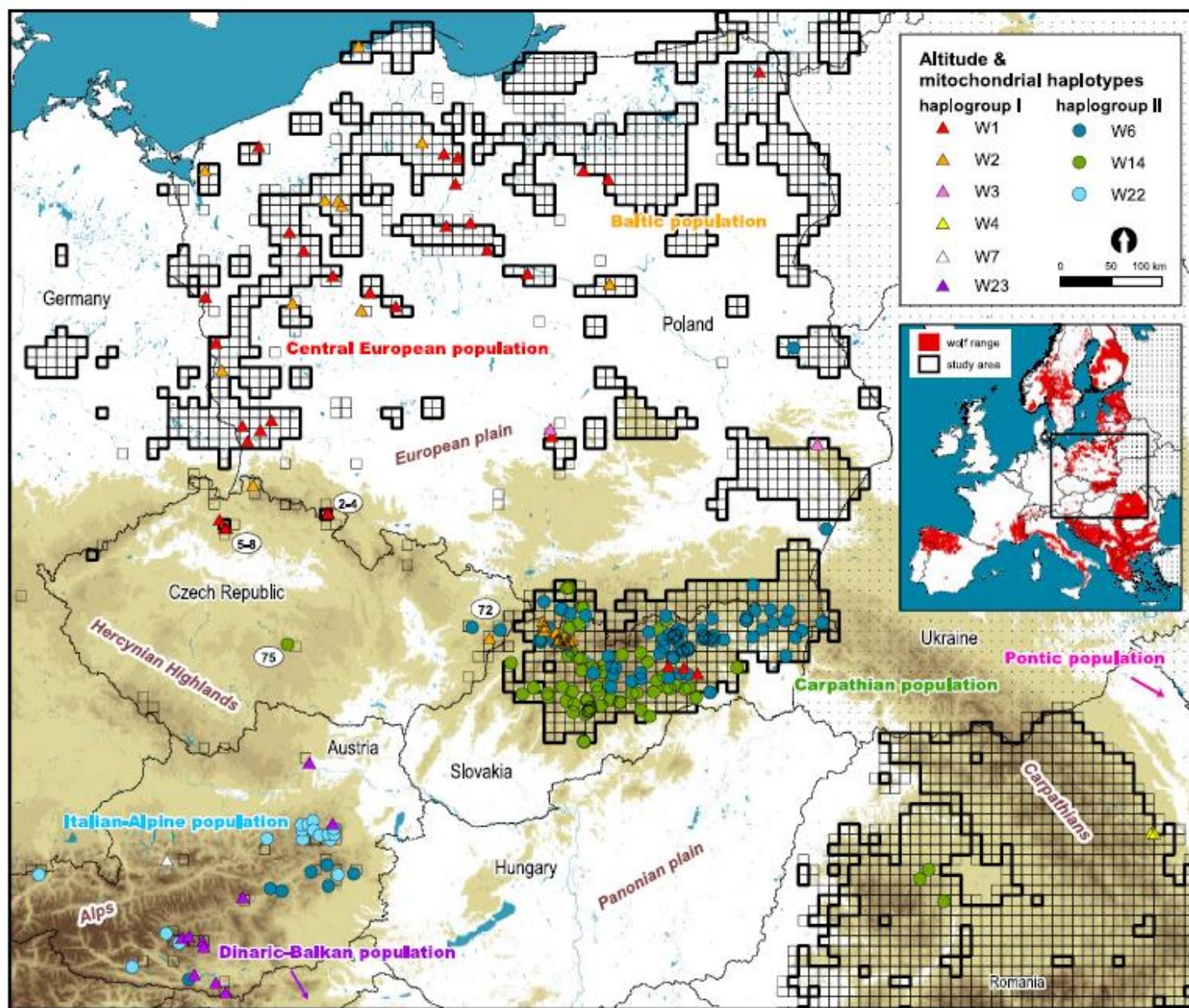
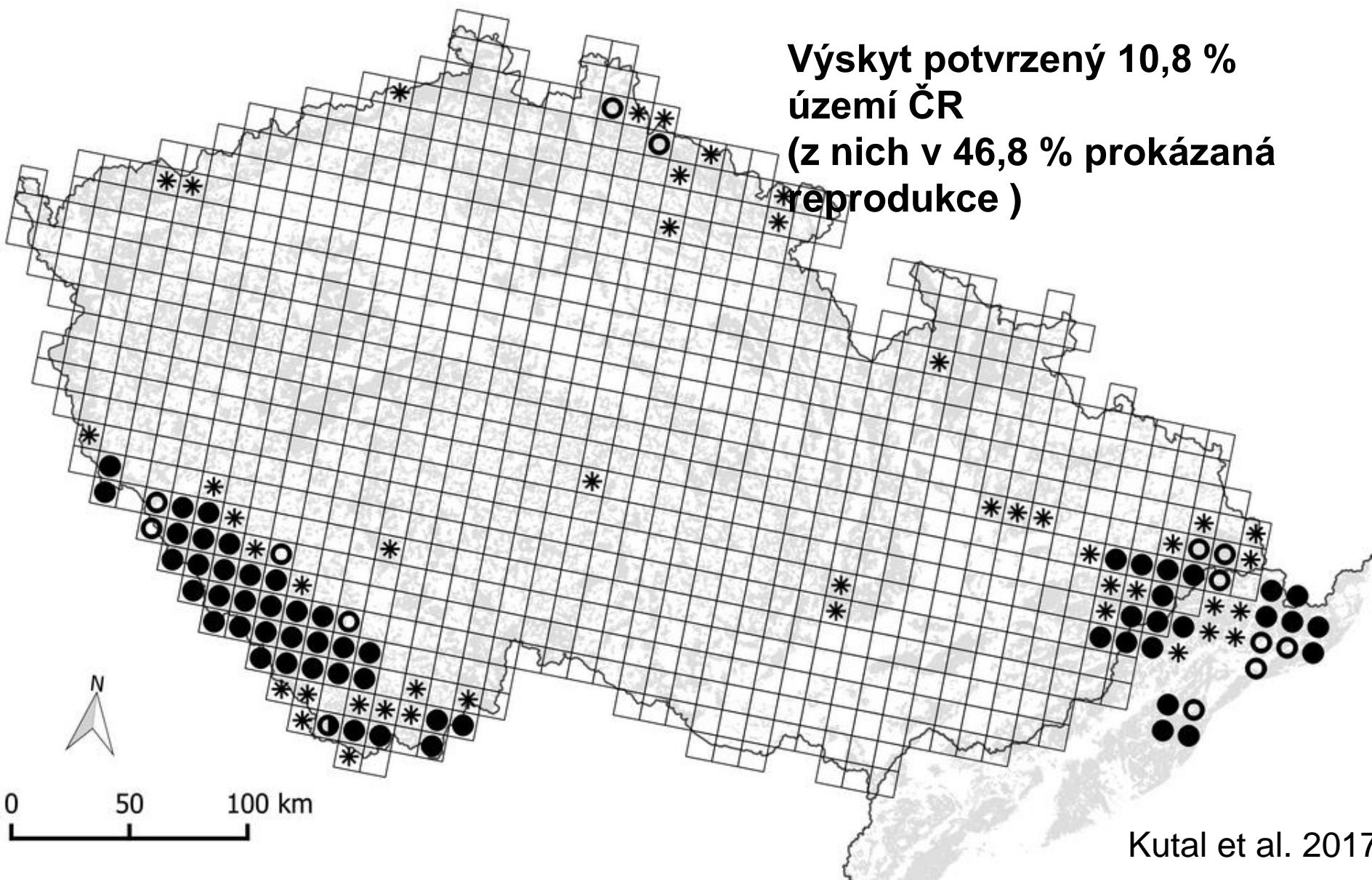
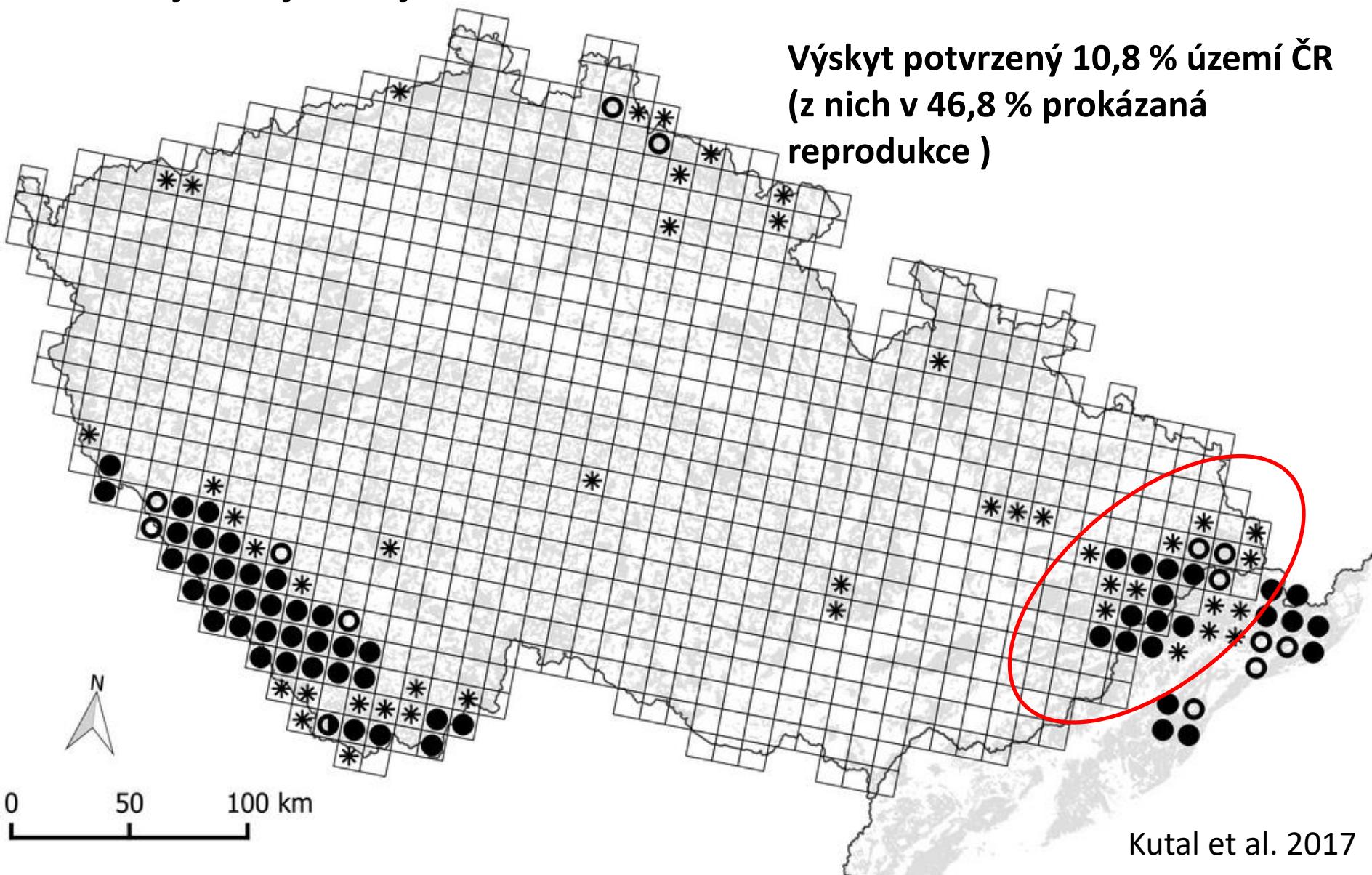

FIGURE 1 Map of the study area depicting the current distribution of grey wolf in Central Europe, classification into recently recognized populations (sensu Chapron et al., 2014), altitudes and mitochondrial control region haplotypes (categorized sensu Pilot et al., 2010). Within the EEA square grid, thick lines demarcate permanent occurrence, thin lines sporadic occurrence and dots missing data. Grey tones are scaled by 250 m of altitude. Triangles denote haplotypes from haplogroup 1; circles haplogroup 2. Numbers indicate the sample IDs (Table S1) referred to

Výskyt rysa ostrovida 2012-2016

Fotomonitoring na česko-slovenském pomezí (2015/2016)

Král

Olda

Ľubo

Heřmína

Hortenzia

Licous

Draža

Žofka

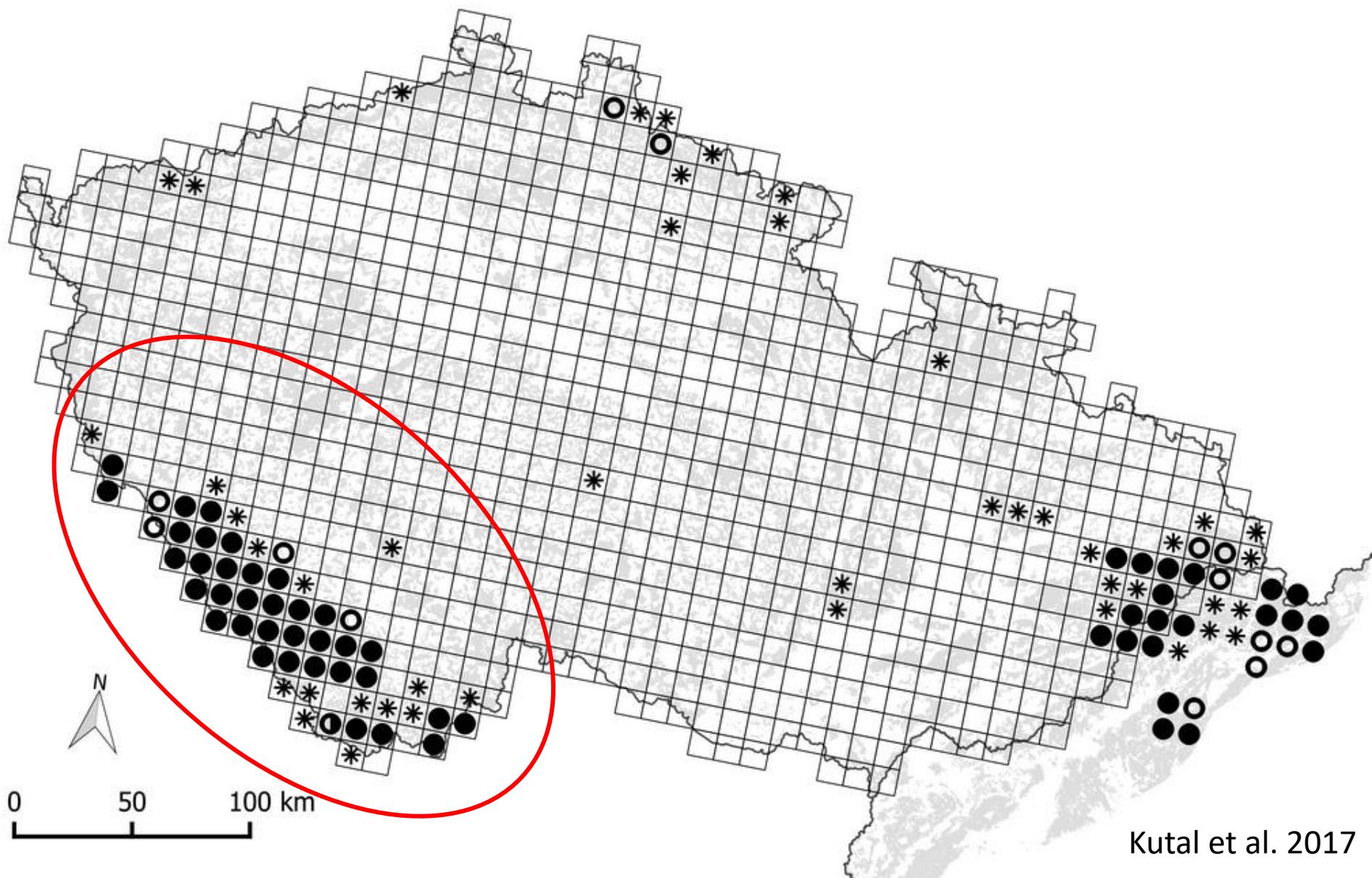
Jiří

Kamila

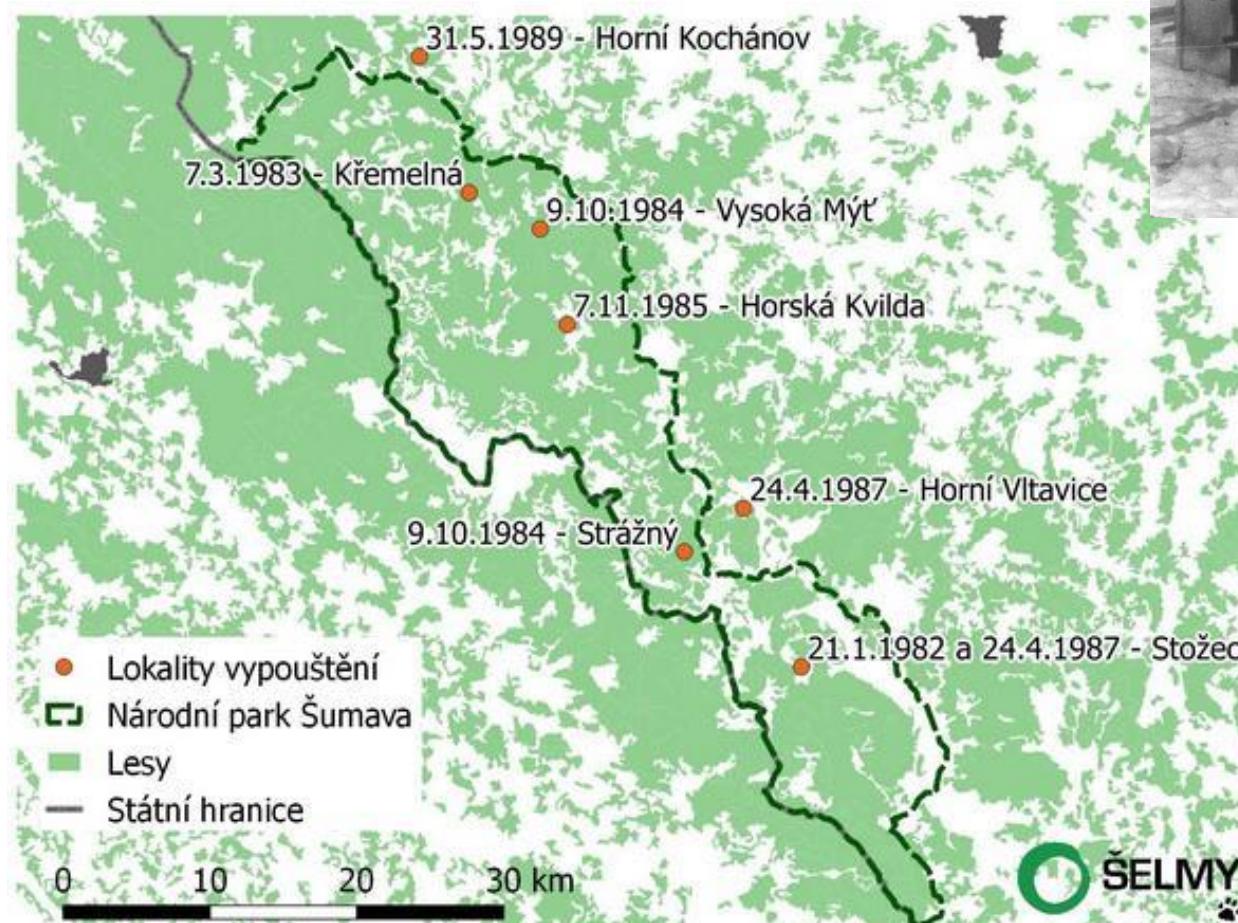
$0,45 (0,39\text{--}0,54)$ jedinců /100 km²

Výskyt rysa ostrovida 2012-2016

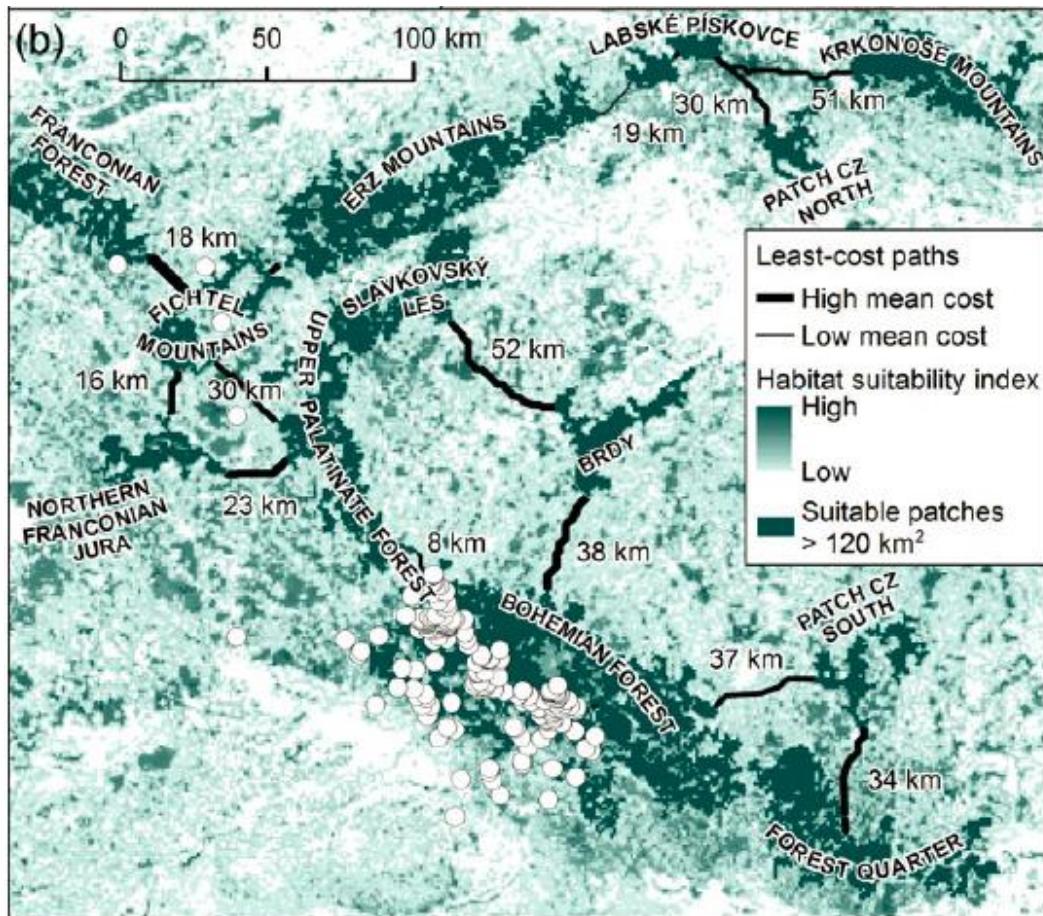
Jihozápadní Čechy

- 1970' (Bavorsko)
- 1982–1989: Projekt Lynx: 17 vypuštěných rysů
- 63–86 samostatných rysů (Mináriková et al. 2014)

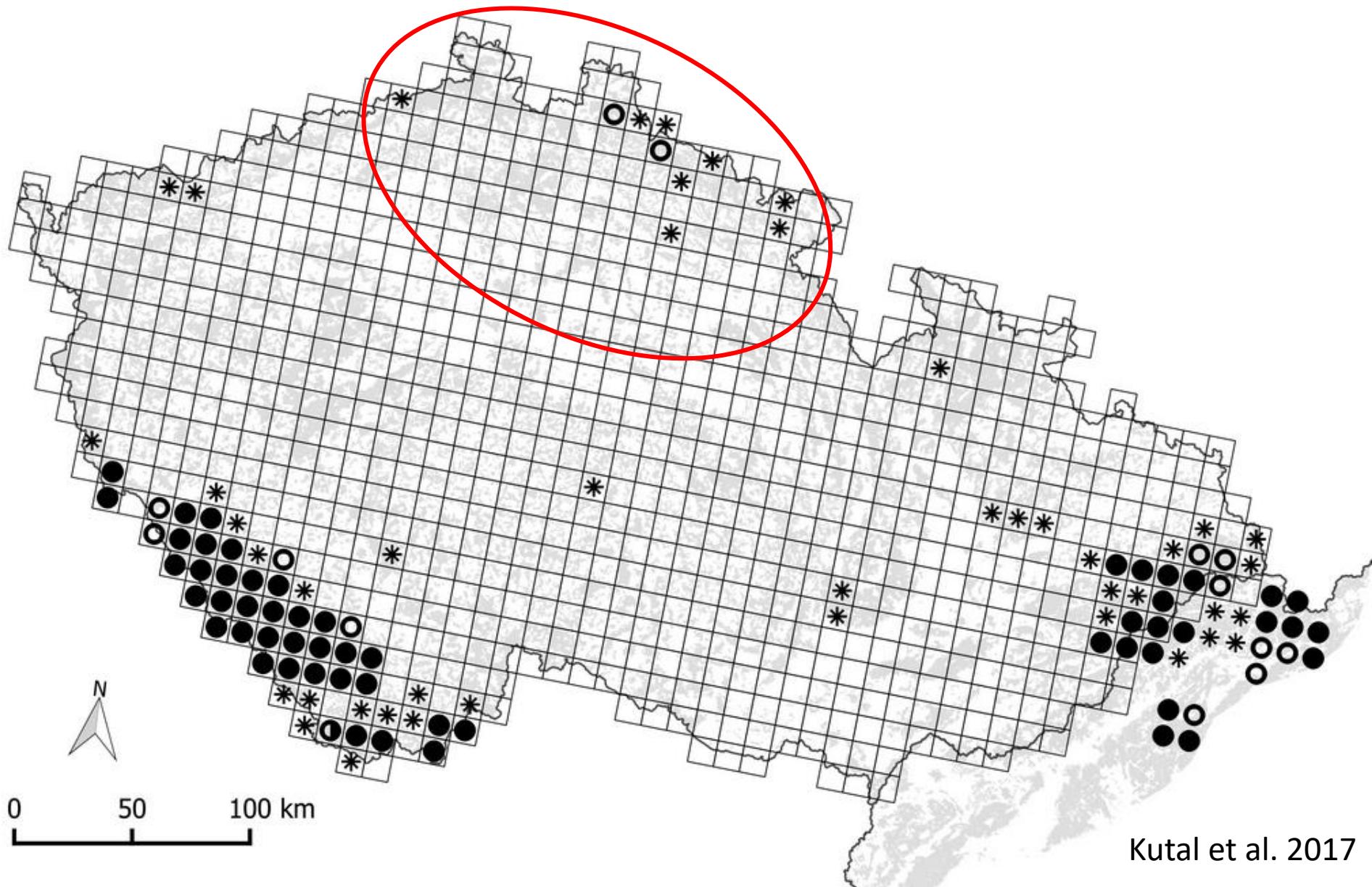
Jihozápadní Čechy

- 7 ze 14 telemetricky sledovaných rysů upytlačeno
- 20 z 203 myslivců se anonymně přiznalo pytláctví rysa (Červený et al. 2002)
- Limitujícím faktorem není nedostatek biotopů (Magg et al. 2015)

Magg et al. 2015

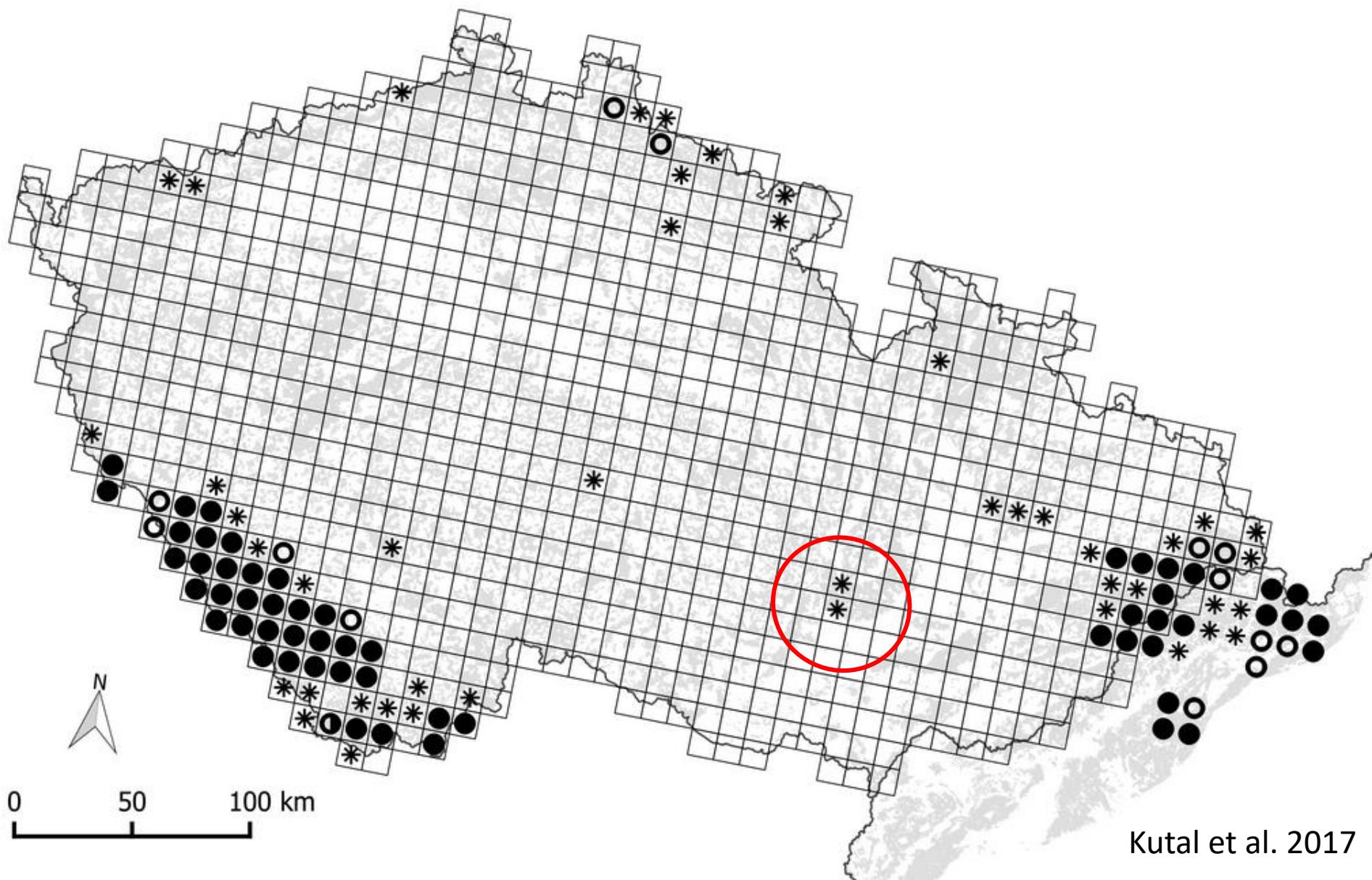
Výskyt rysa ostrovida 2012-2016

Kutal et al. 2017

● Trvalý výskyt s reprodukcí ○ Trvalý výskyt bez reprodukce * Sporadický výskyt

Výskyt rysa ostrovida 2012-2016

● Trvalý výskyt s reprodukcí ○ Trvalý výskyt bez reprodukce * Sporadický výskyt

Rys v Moravském krasu: pohlaví a původ jedince

Rys v Moravském krasu: pohlaví a původ jedince

Genotyp potvrzený na 15 mikrosatelitových lokusech prokázal, že jde o **potomka dvou rysů z Moravskoslezských Beskyd** (Turbaková & J. Krojerová 2017)

Kryštofovi rodiče

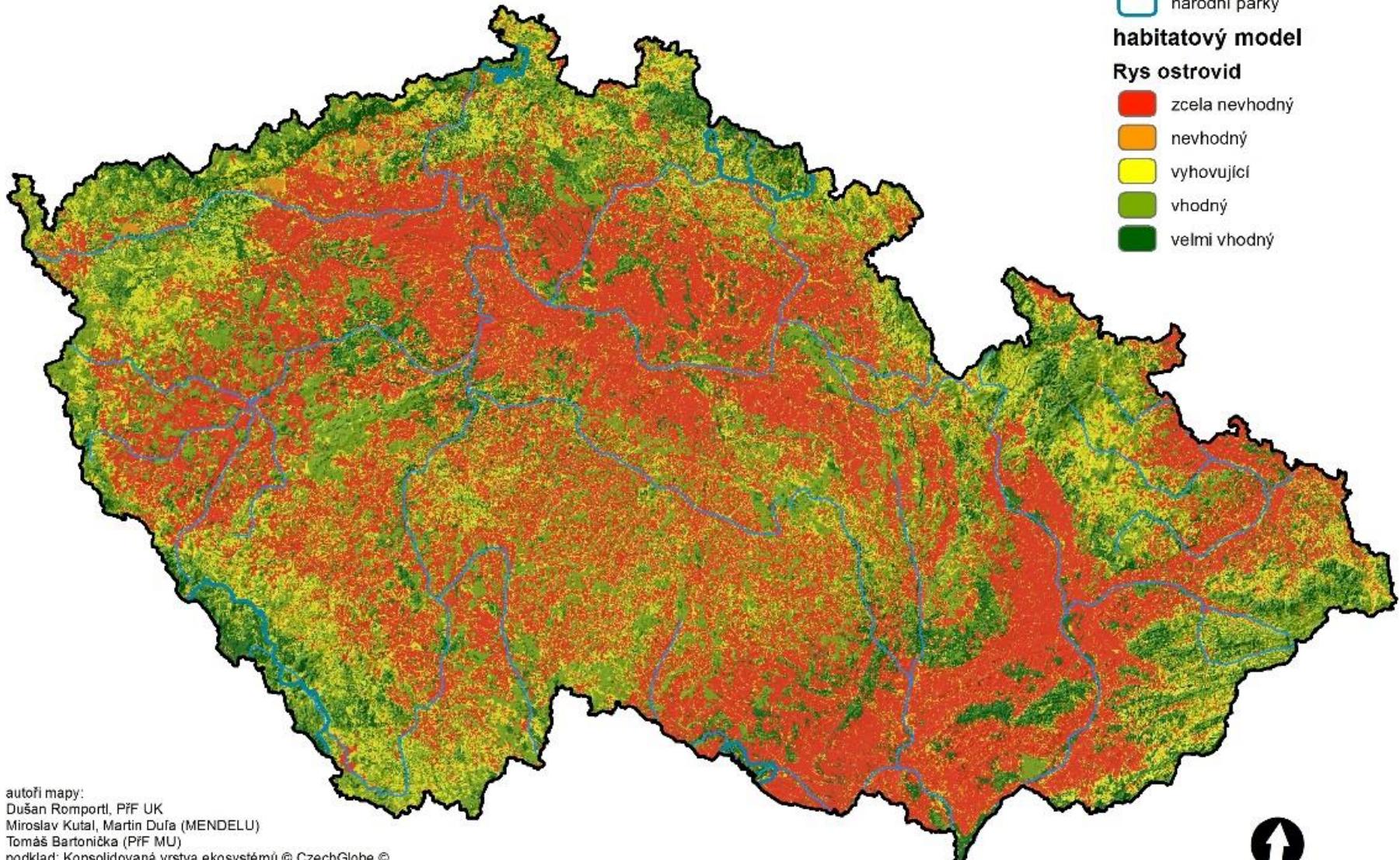

Licous

Lenka

Perspektivy?

autoři mapy:

Dušan Romportl, PřF UK

Miroslav Kutil, Martin Duša (MENDELU)

Tomáš Bartoňíčka (PřF MU)

podklad: Konsolidovaná vrstva ekosystémů © CzechGlobe ©

AOPK ČR 2013, s využitím vlastních dat a dat ZABAGED

(© ČÚZK 2012), Corine Land Cover 2006 (© EEA 2006),

Urban Atlas 2006 (© EEA 2006), DIBAVOD (© VÚV TGM 2012)

Legenda

národní parky

habitatový model

Rys ostrovid

- zcela nevhodný
- nevhodný
- vyhovující
- vhodný
- velmi vhodný

0 25 50 100 km

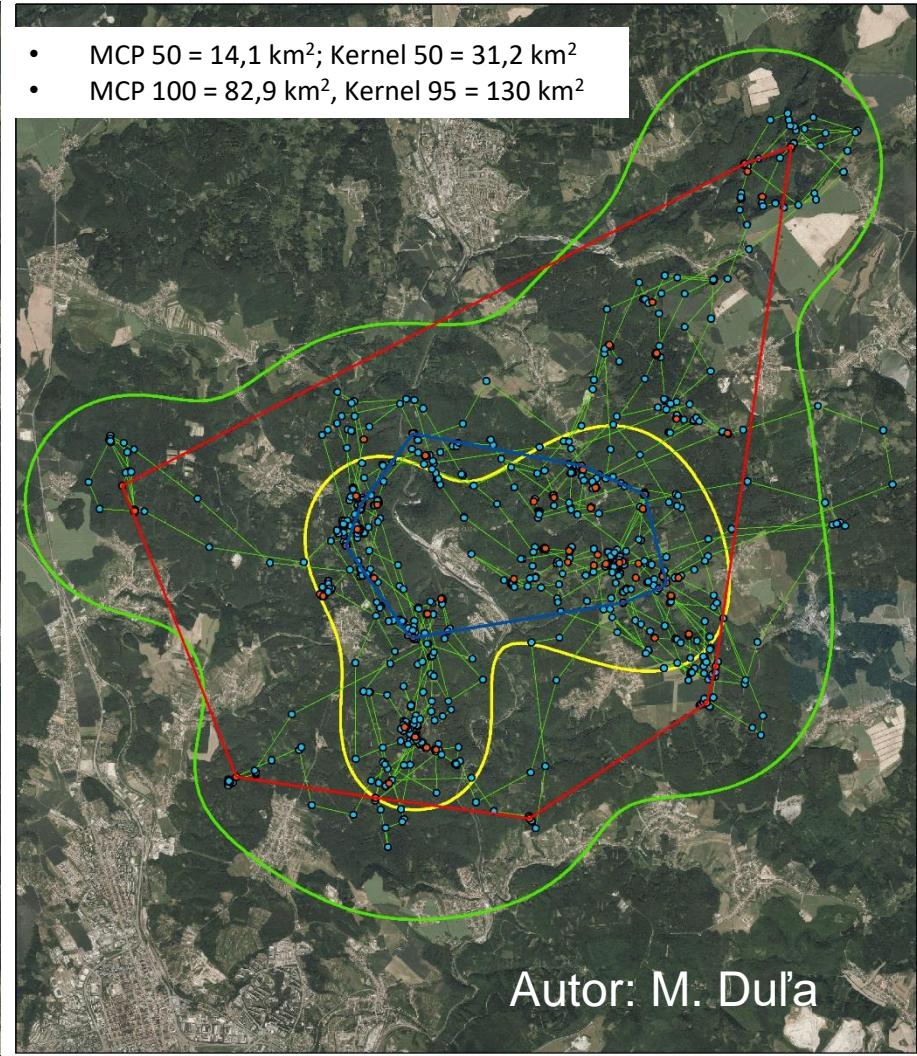
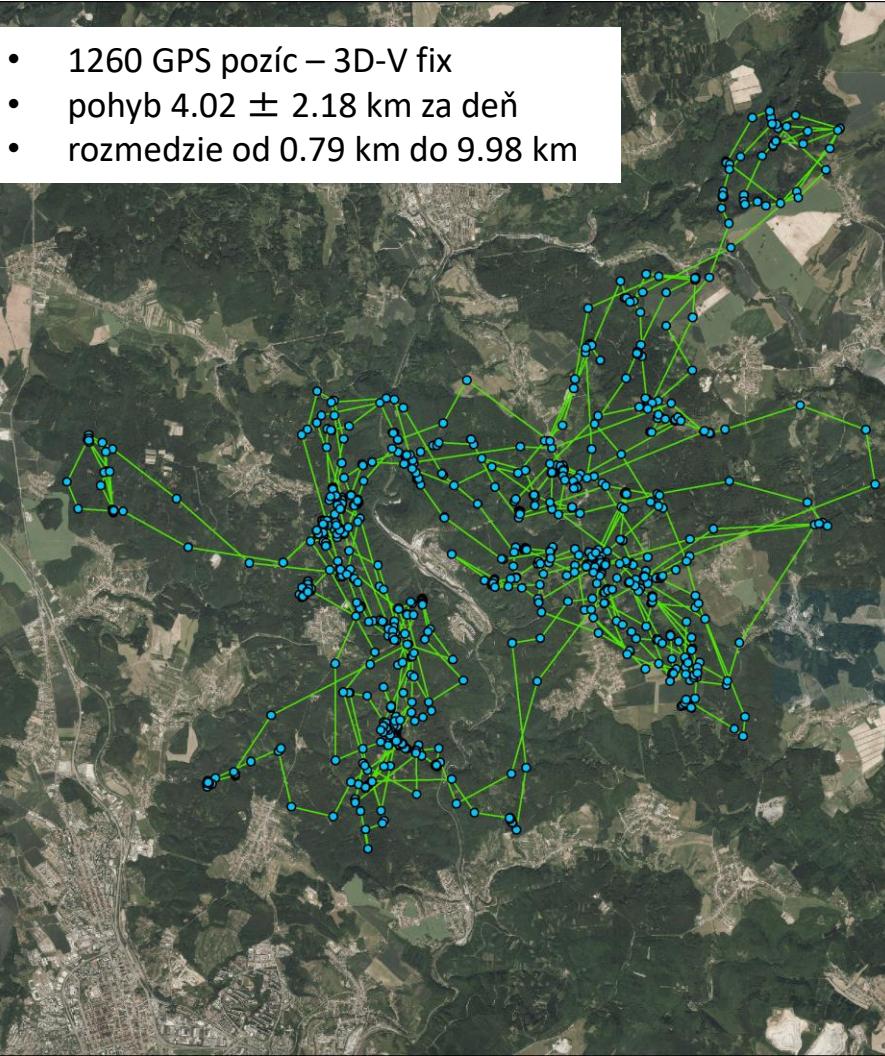
Časoprostorová aktivita Kryštofa

16.6.-5.9. 2017

- selected GPS positions
- full GPS positions
- core area, MCP 50
- core area, Kernel 50
- Kernel 95
- paths
- MCP 100

0 1.25 2.5 5 Km

N

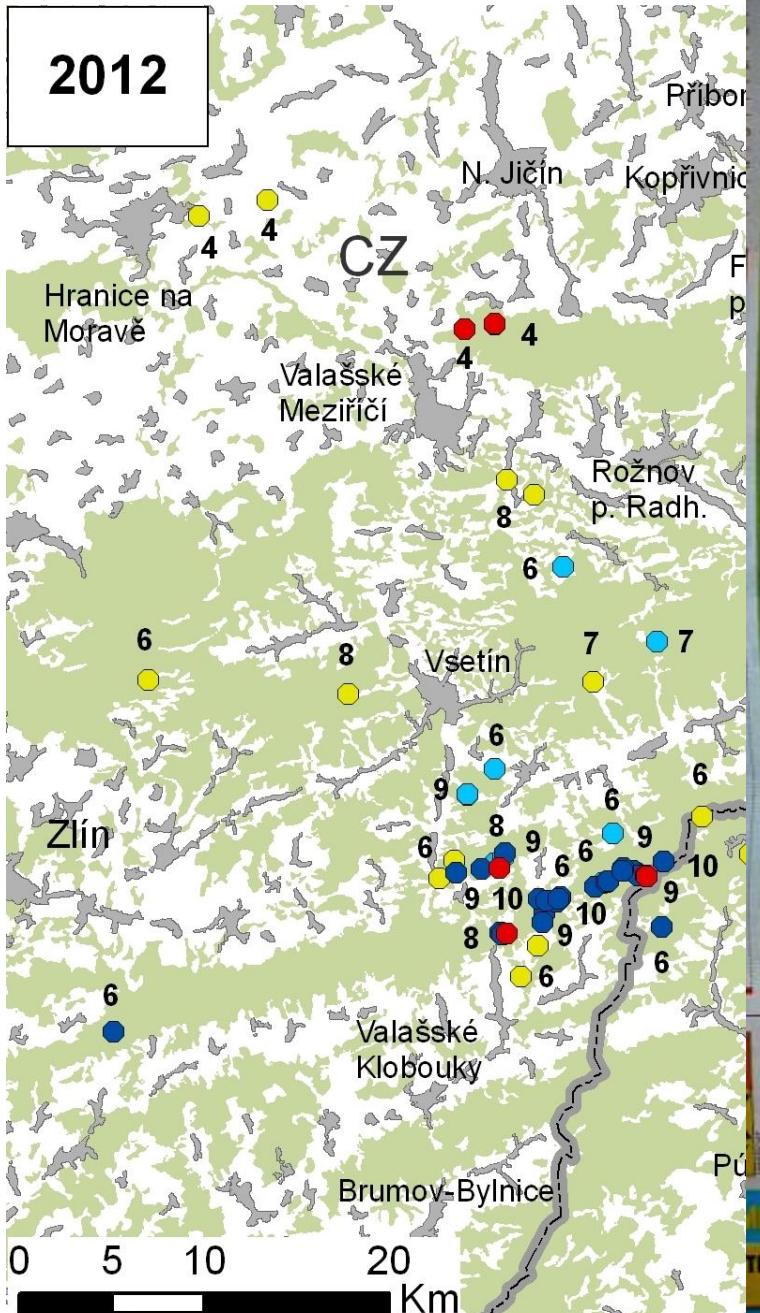

Autor: M. Duľa

Výskyt medvěda hnědého 2012-2016

Medvěd hnědý

Medvěd se vzloupal do municičního skladu

Co si mohl odnést...

Skalka Červená

HOSTAŠOVICE/POLOM - Medvědi nevědě, že turisté nemají zbraně... Urostlý medvěd z Beskyd vzloupal zřejmě popěvek Mládkovy písničky a ve čtvrtek překonal plot a potuloval se přímo vojenským municičním skladem na Novojičínsku! A včera ho lidé zahlédli už na Přerovsku. I neozbrojená budí statná řešma hřiz.

rosta Houtalová Zdeněk Kelner (44).
Včera řešma lidé zahlédli jí na Přerovsku mezi obcemi Polom a Heřmanec. „Okolo deváté ráno byl spatřen v blízkosti polomského mědraži. Uzávěrku kával, volal lidé. Hřizka ho tam jíž ale nezastihla,“ sdělila mladému přerovskému policie Miluše Zajíčková. Policie prověděla dřízení v obou regionech, ale medvěda nezahleděli. „U vojenského prostoru byl medvěd spatřen i v roce 2001,“ uvedla Dana Bartošová z Chráněné krajinné oblasti Beskydy.

INZERCIE

RYCHLÁ PŮJČKA
PENÍZE JEŠTĚ DNEŠ
I PRO PROBLÉMOVÉ KLIENTY
VOLÁTE PO: 800 100 100
Tel. 608 520 794

Rychlá půjčka
až do 500 tis. Kč
stačí pouze OP

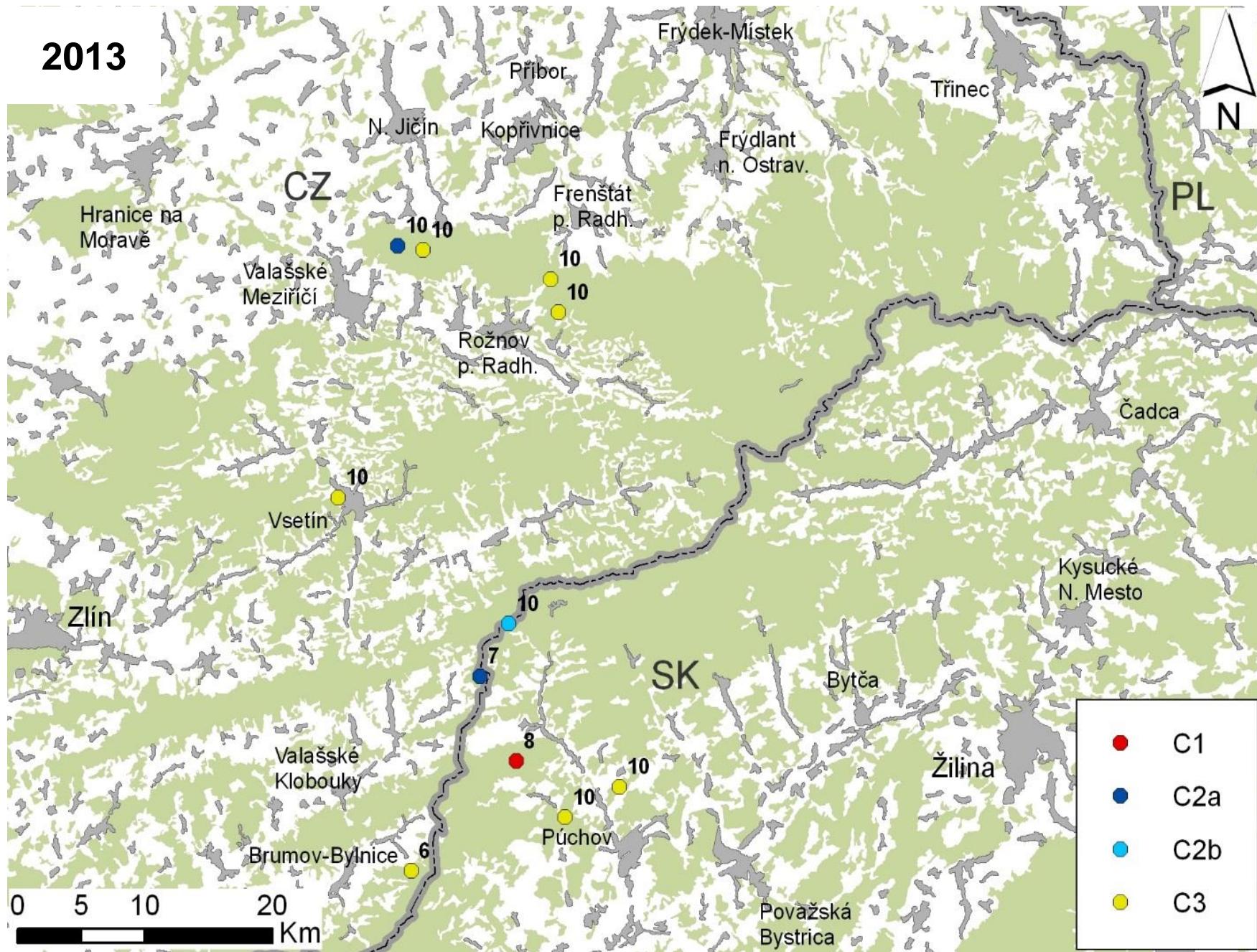
JEŠTĚ DNEŠ
Tel. 776 440 470

IMPORTOUTLET.CZ
LET ZNAČKOVÉHO OBLEČENÍ

Wild West

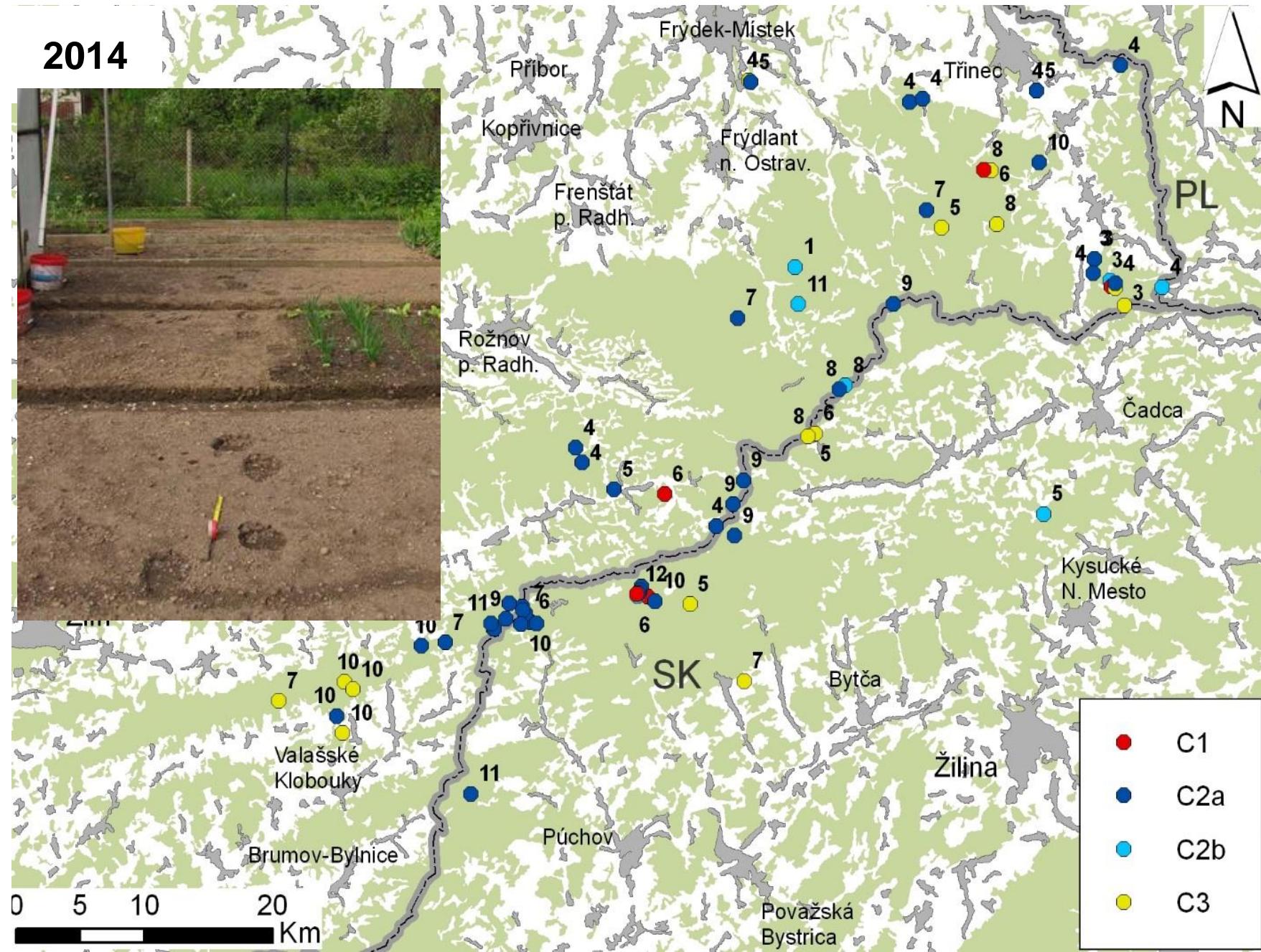
„Medvědi nevědě, že turisté nemají zbraně,“ zpívá Ivan Mládek ve své písničce. A tak

Medvěd hnědý – zaznamenaný výskyt

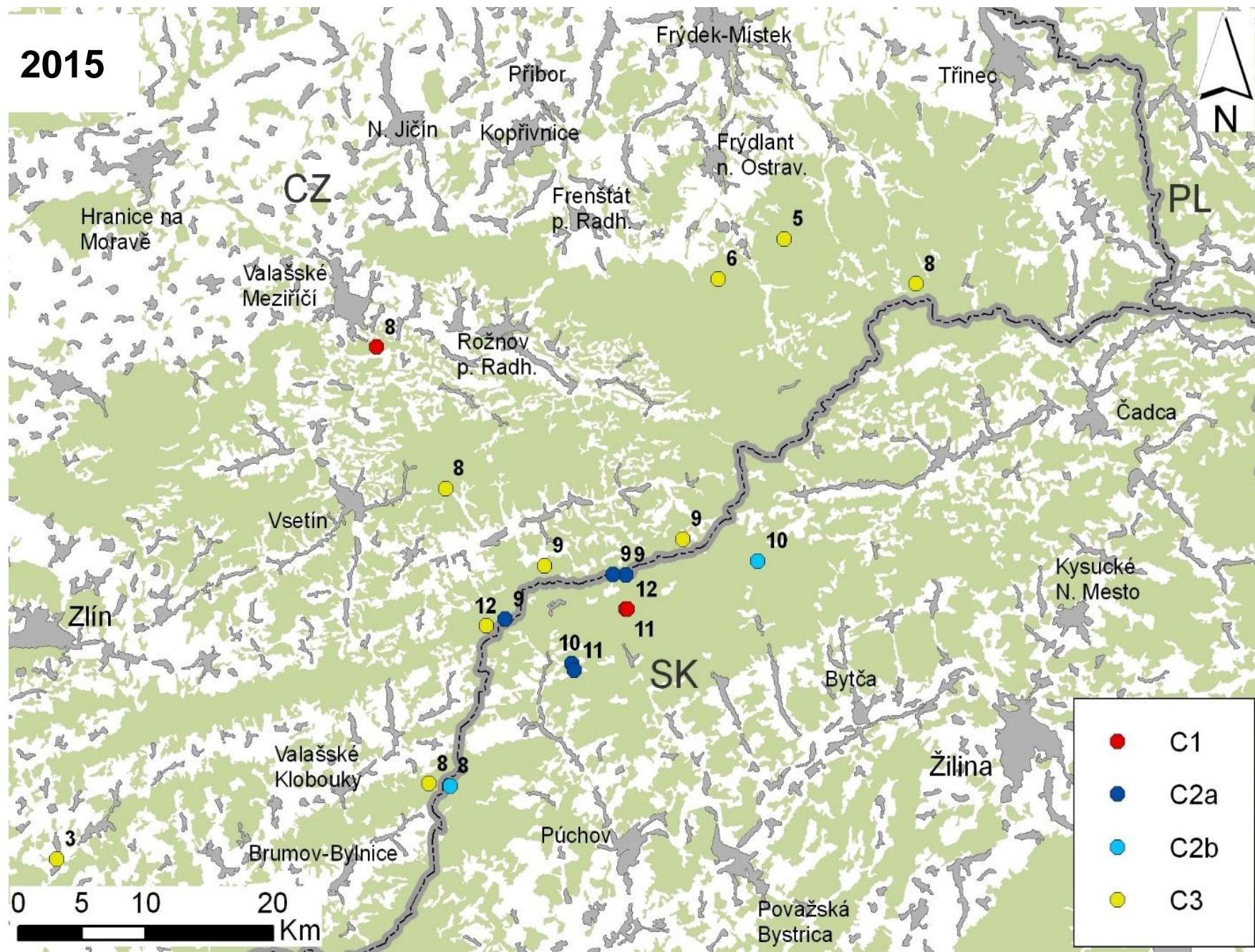
Medvěd hnědý – zaznamenaný výskyt

2014

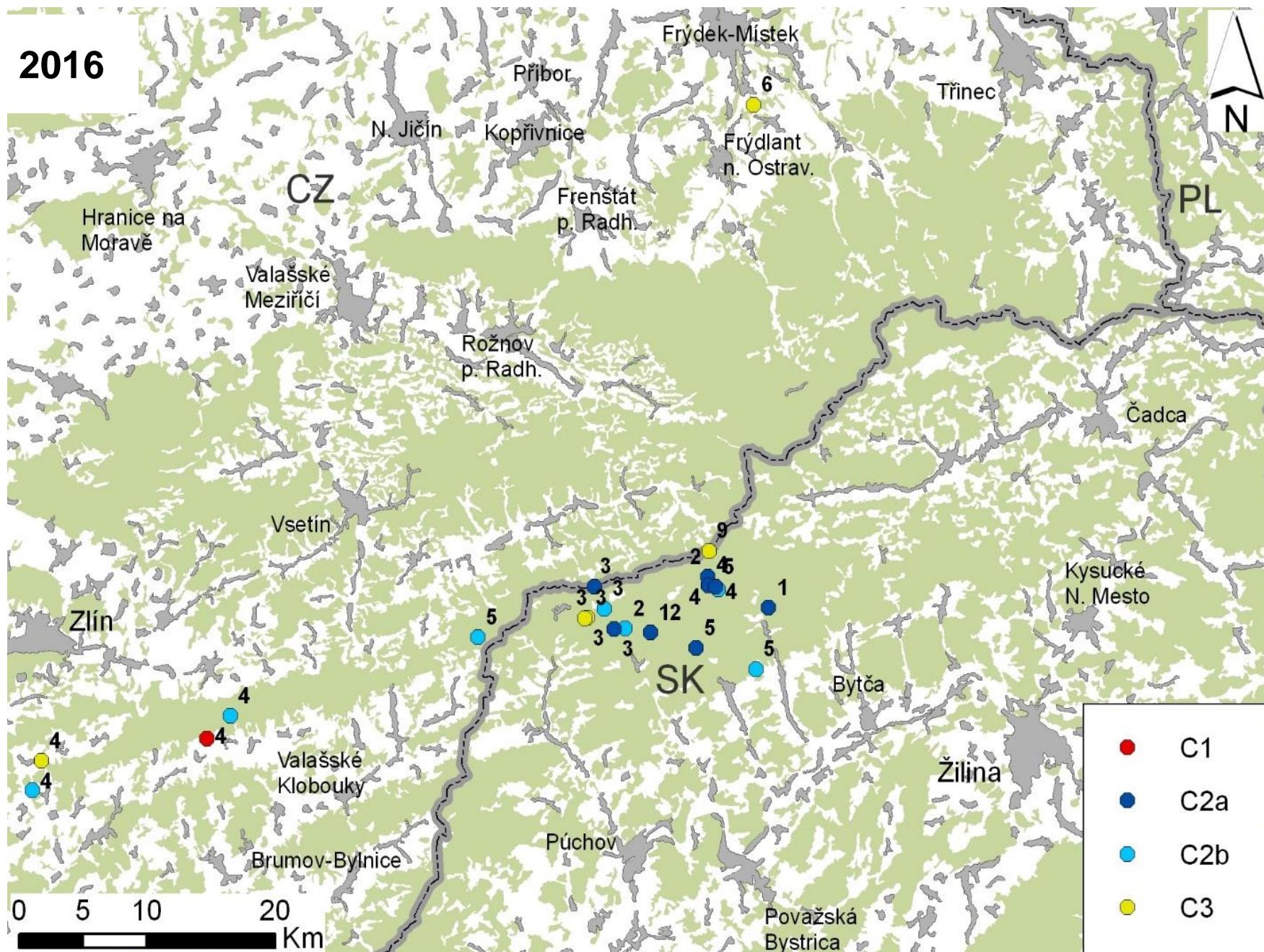
Medvěd hnědý – zaznamenaný výskyt

2015

Medvěd hnědý – zaznamenaný výskyt

2016

Vývoj populací velkých šelem v letech 2012–2016

- Počty obsazených kvadrátů 10×10 km

	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Medvěd hnědý</i>	16	3	17	3	2
<i>Rys ostrovid</i>	35	48	49	42	42
<i>Vlk obecný</i>	11	10	11	20	33

Opatření na ochranu velkých šelem

Hnutí DUHA

1999-2018

Zapojení veřejnosti do monitoringu

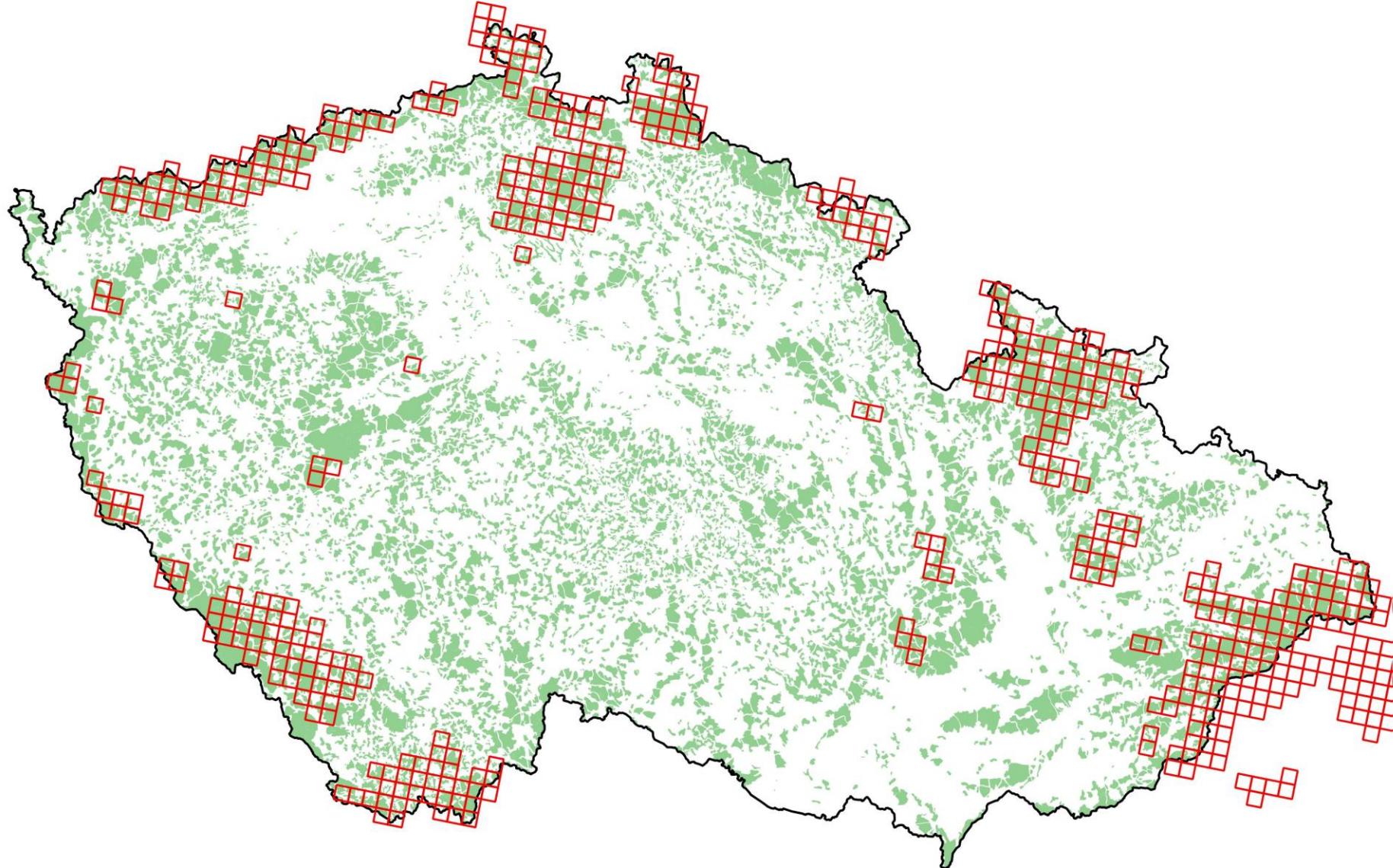
Pracovníci Hnutí DUHA Olomouc
& vyškolení dobrovolníci Vlčích hlídek (2003-2018)

Dokumentace všech pobytových znaků

Území mapované Vlčími hlídkami v sezóně 2016/2017

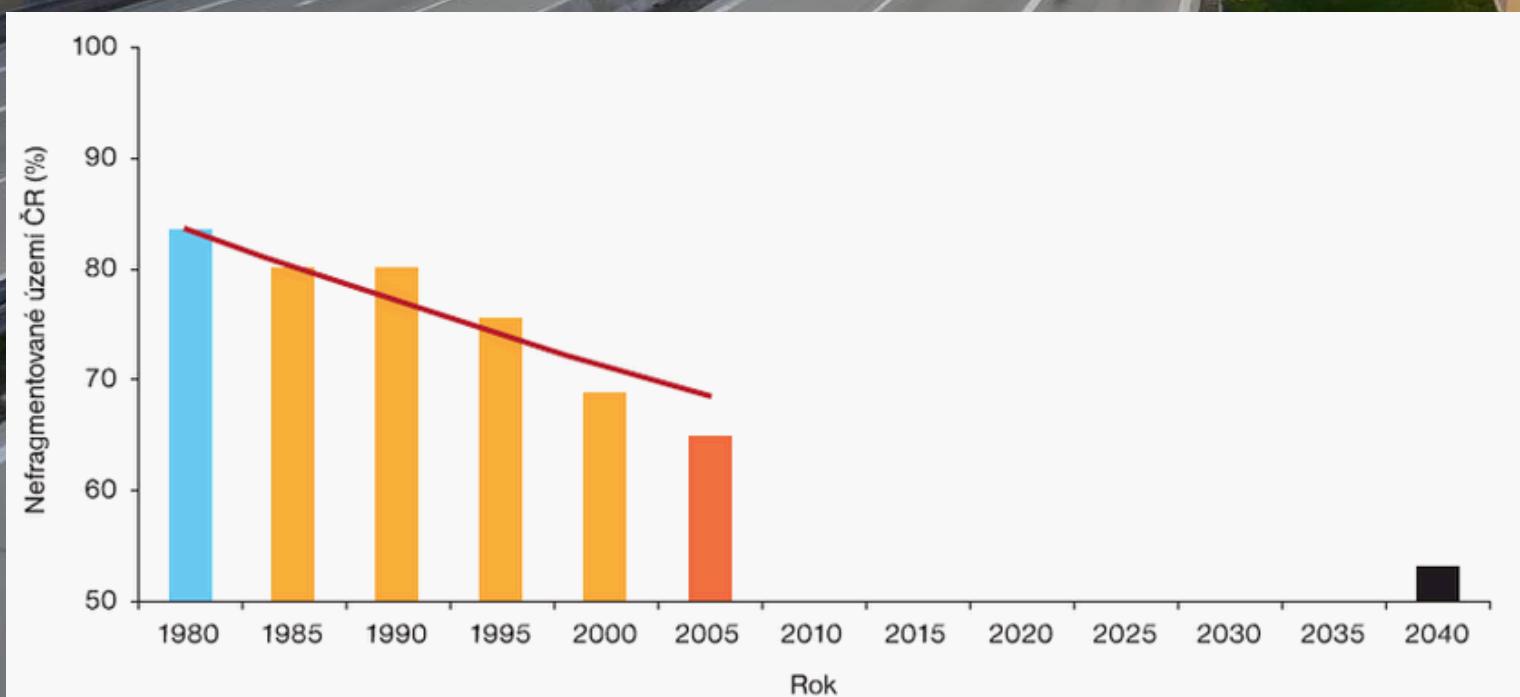
0 25 50 75 100 km

A horizontal scale bar at the bottom right of the map, indicating distances from 0 to 100 km in increments of 25. The scale bar is divided into three segments: a black segment for 0-25 km, a white segment for 25-50 km, a black segment for 50-75 km, and a white segment for 75-100 km.

Migrační bariéry & fragmentace biotopu

Míra fragmentace krajiny dopravou v ČR, na Slovensku a Maďarsku vyšší než průměr EU-15 (EEA 2002)

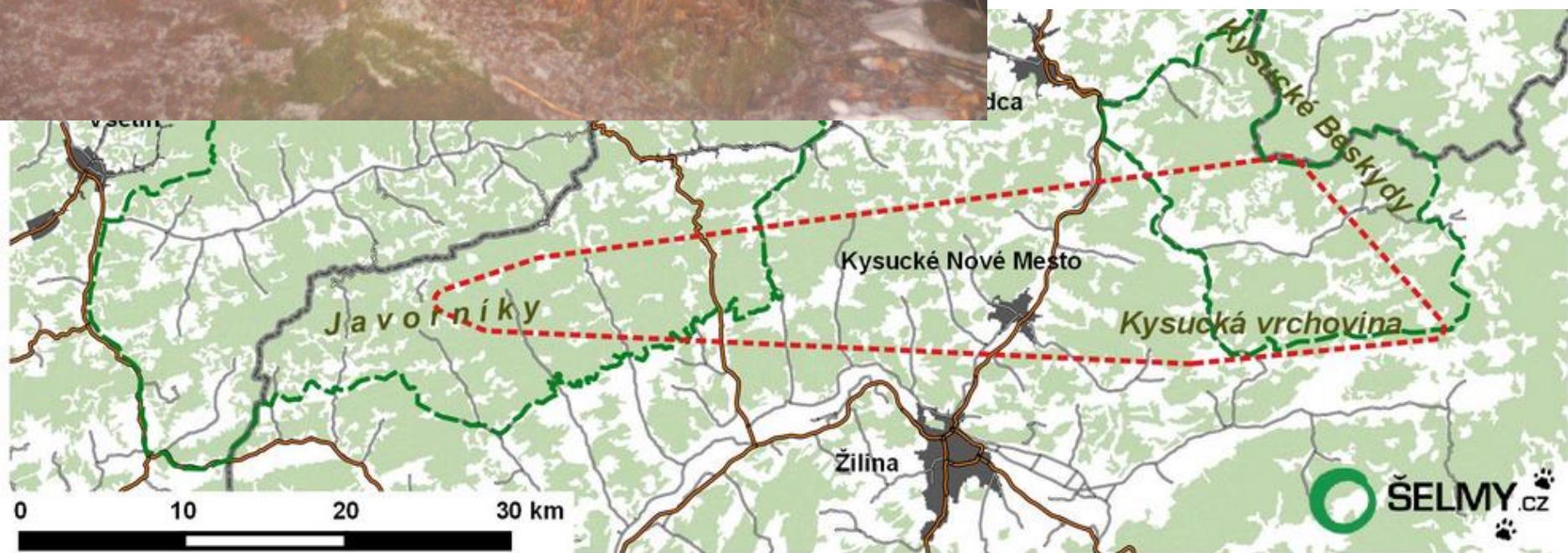
1980–2005 podíl nefragmentované krajiny klesl z 81 % na 64 % rozlohy ČR (MŽP 2009)

Prostorová aktivita velkých šelem

- Domovský okrsek 398 km²
- Během 6ti měsíců 7x přešel hlavní cestu
- E75: >15 000 aut denně

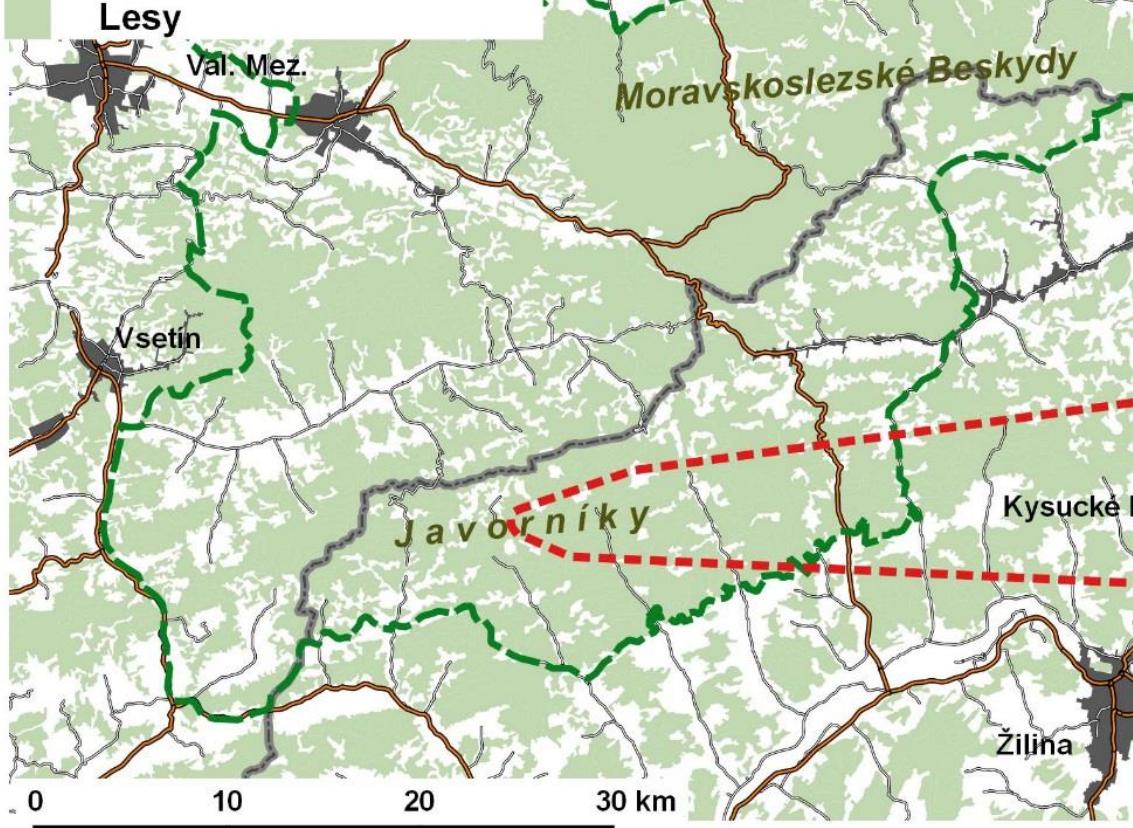

Prostorová aktivita

Ľubo

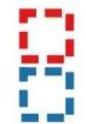
- Ľubo
- Hlavní silnice 1. třídy
- Další silnice
- státní hranice
- CHKO Kysuce a Beskydy
- Lesy

- Domovský okrsek 398 km²
- Provoz 15 000 aut/den
- Během 6ti měsíců 7x přešel hlavní cestu

Prostorová aktivita

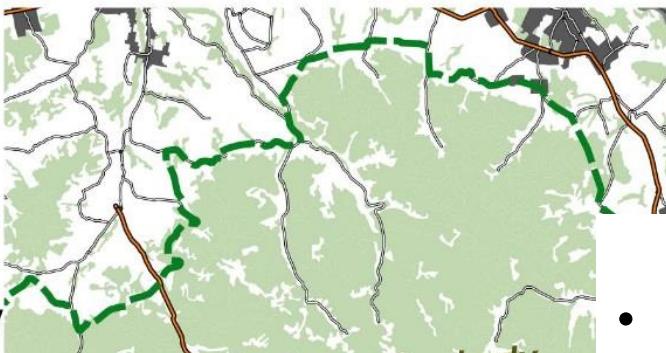
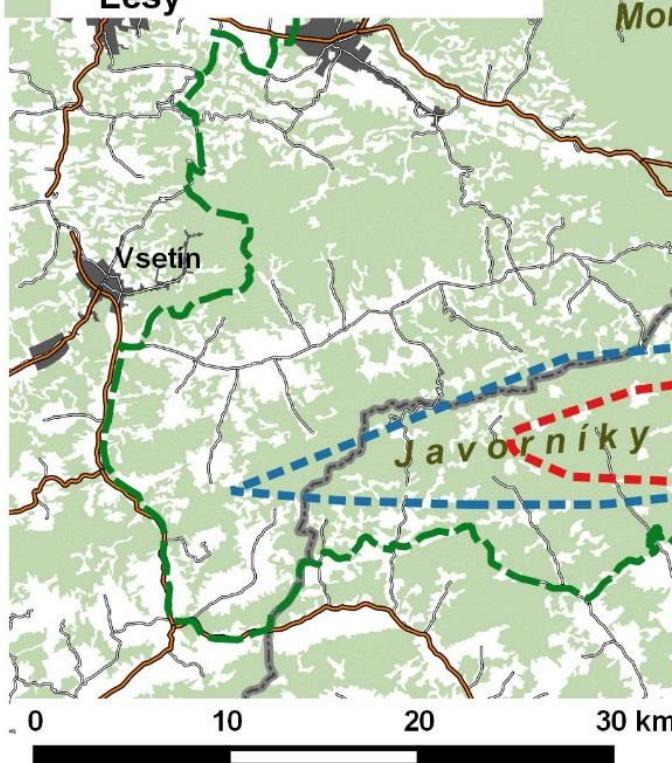
- Ľubo
- Král
- Hlavní silnice 1. třídy
- Další silnice
- státní hranice

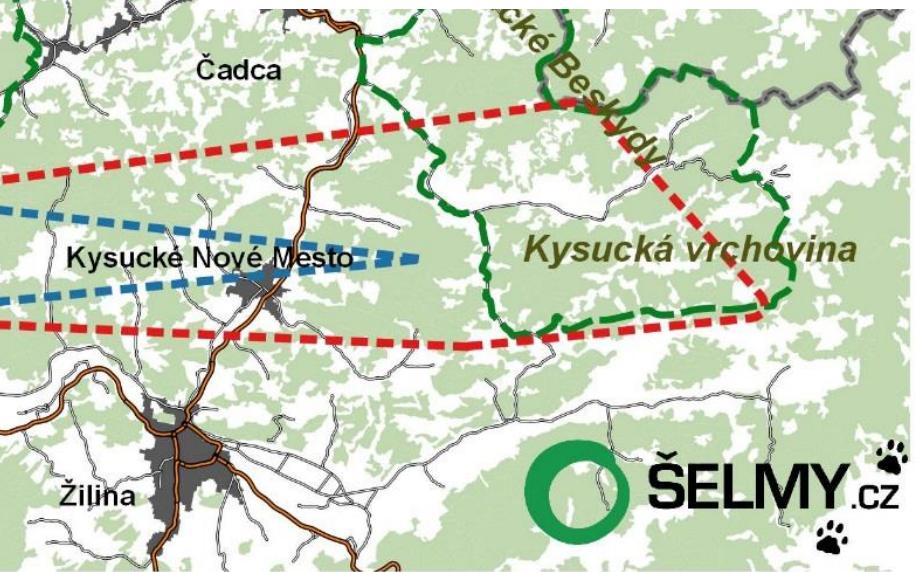
- CHKO Kysuce a Beskydy

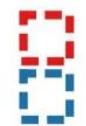
- Lesy

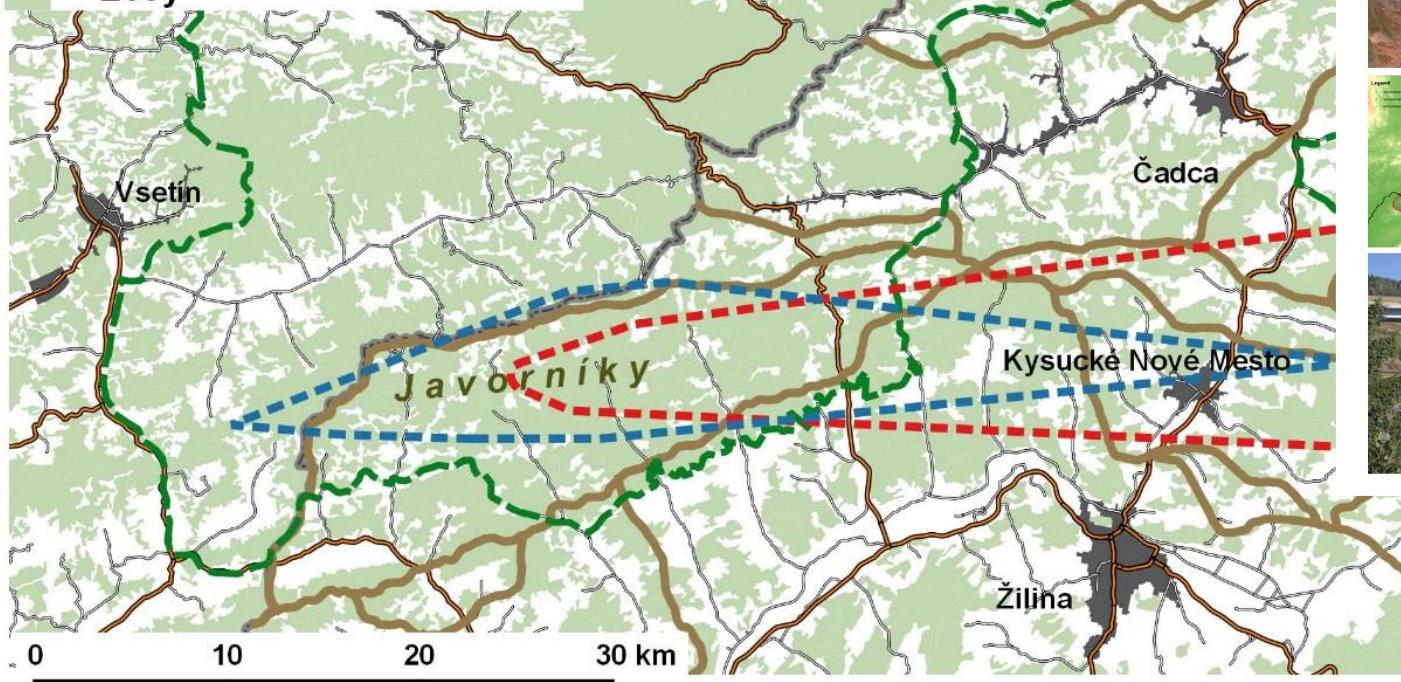
- Domovský okrsek 252 km²
- Provoz 15 000 aut/den
- Během 6ti měsíců 1x přešel hlavní cestu

Prostorová aktivita

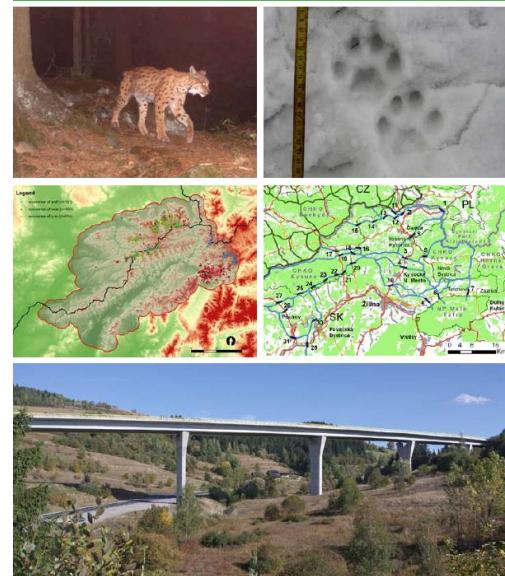

- Ľubo
- Král
- Navržené migrační koridory
- Hlavní silnice 1. třídy
- Další silnice
- státní hranice
- CHKO Kysuce a Beskydy
- Lesy

Navržené migrační koridory v letech 2012-2014

Analýza výskytu velkých šelem a průchodnosti krajiny v Západních Karpatech

Mortalita rysa ostrovida v důsledku dopravy

Google Earth

Mortalita rysa ostrovida v důsledku dopravy

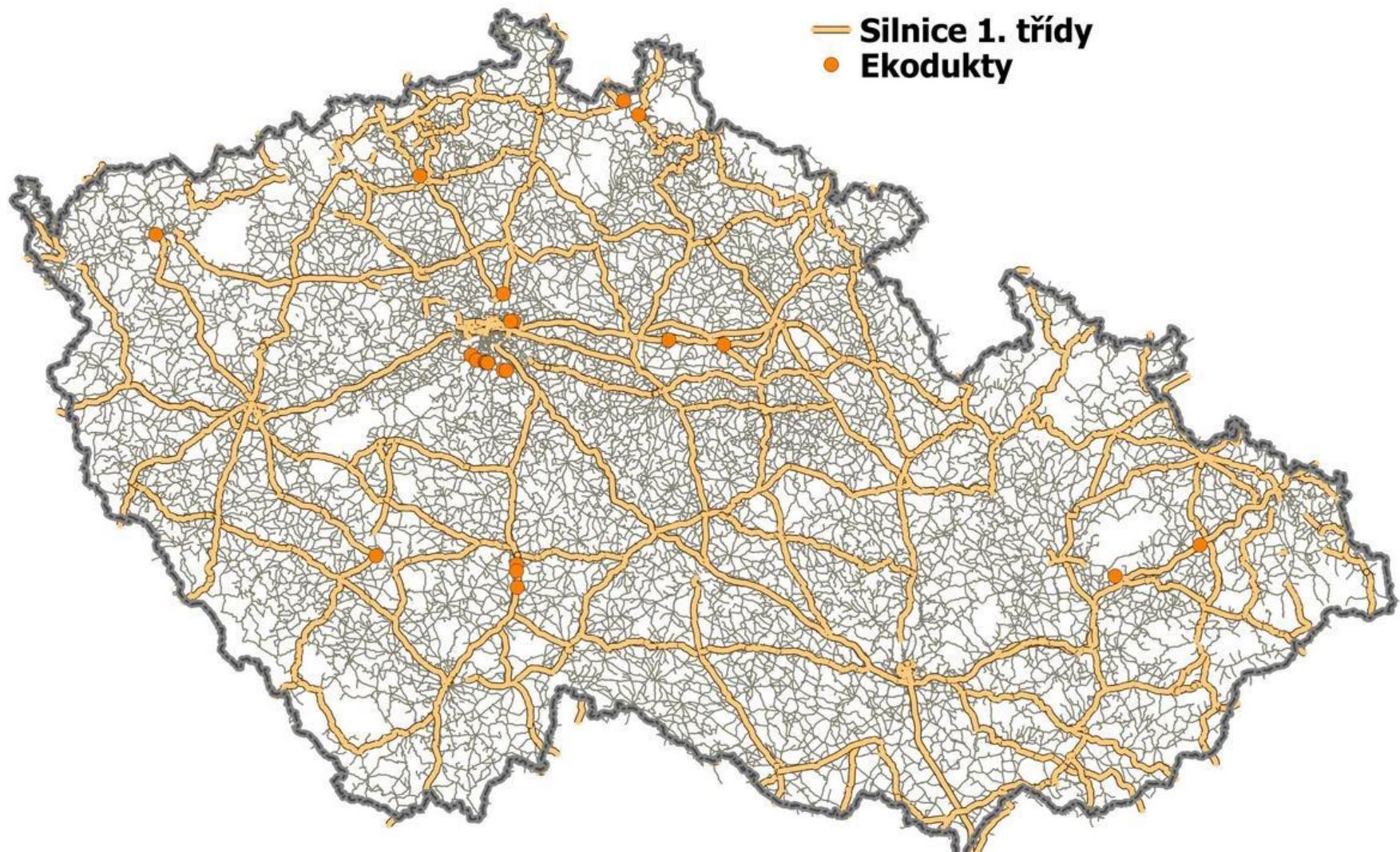
Snížení bariérového efektu dálnic

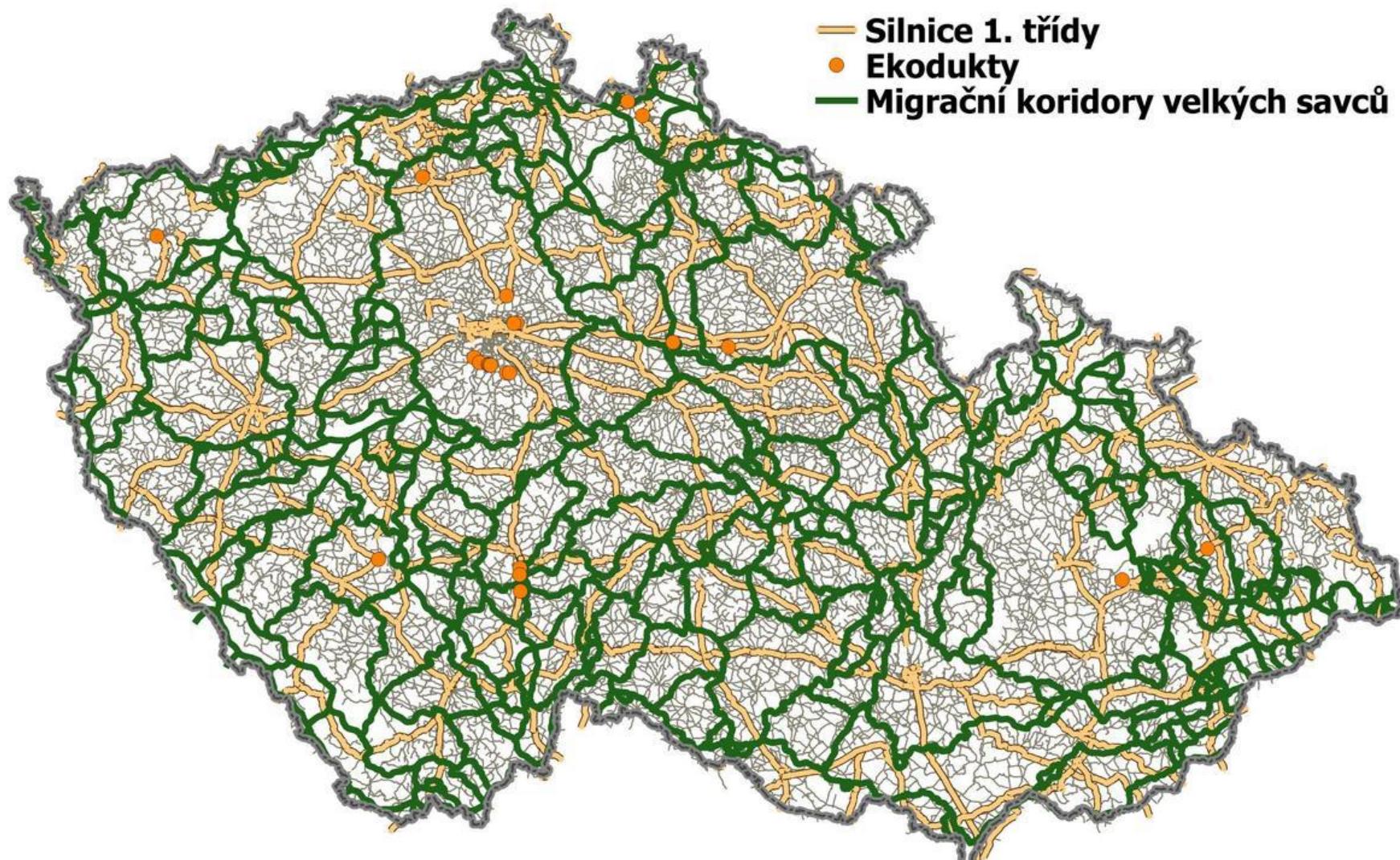

Pražský okruh – 5 ekoduktů!

0
100
200 km

Silnice 1. třídy
Ekodukty

0
100
200 km

Správně postavené ekodukty fungují

Chorvatsko:

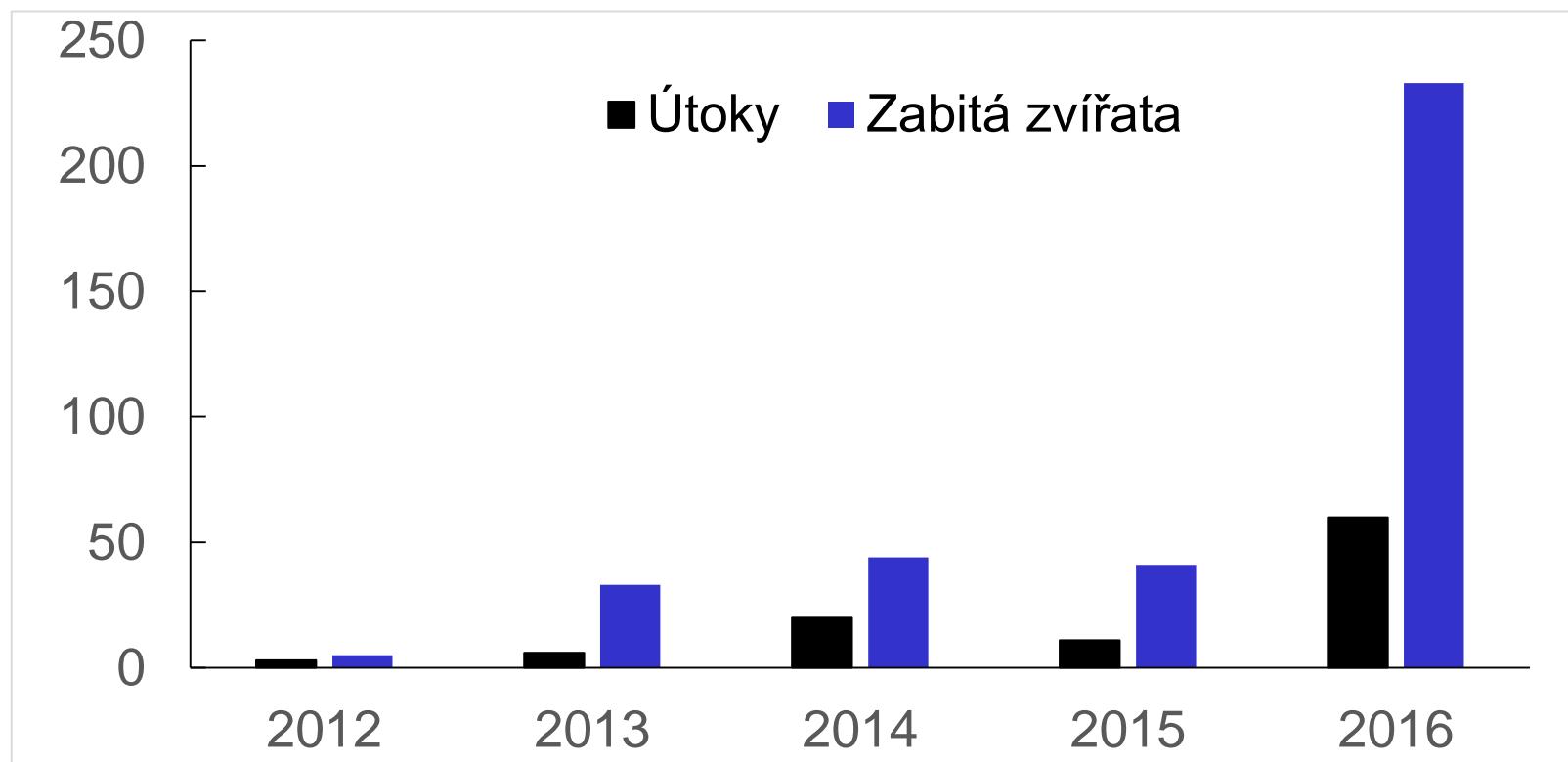
- **25 % dálnice průchodných**
 - frekvence využívání 100 metrů širokého mostu (počet přejití/den)
 - medvěd: 1,5
 - jelen: 4
 - srnec: 6,5
 - divočák: 2,5
- (Huber & Kusak 2006)

Konflikty s chovem hospodářských zvířat

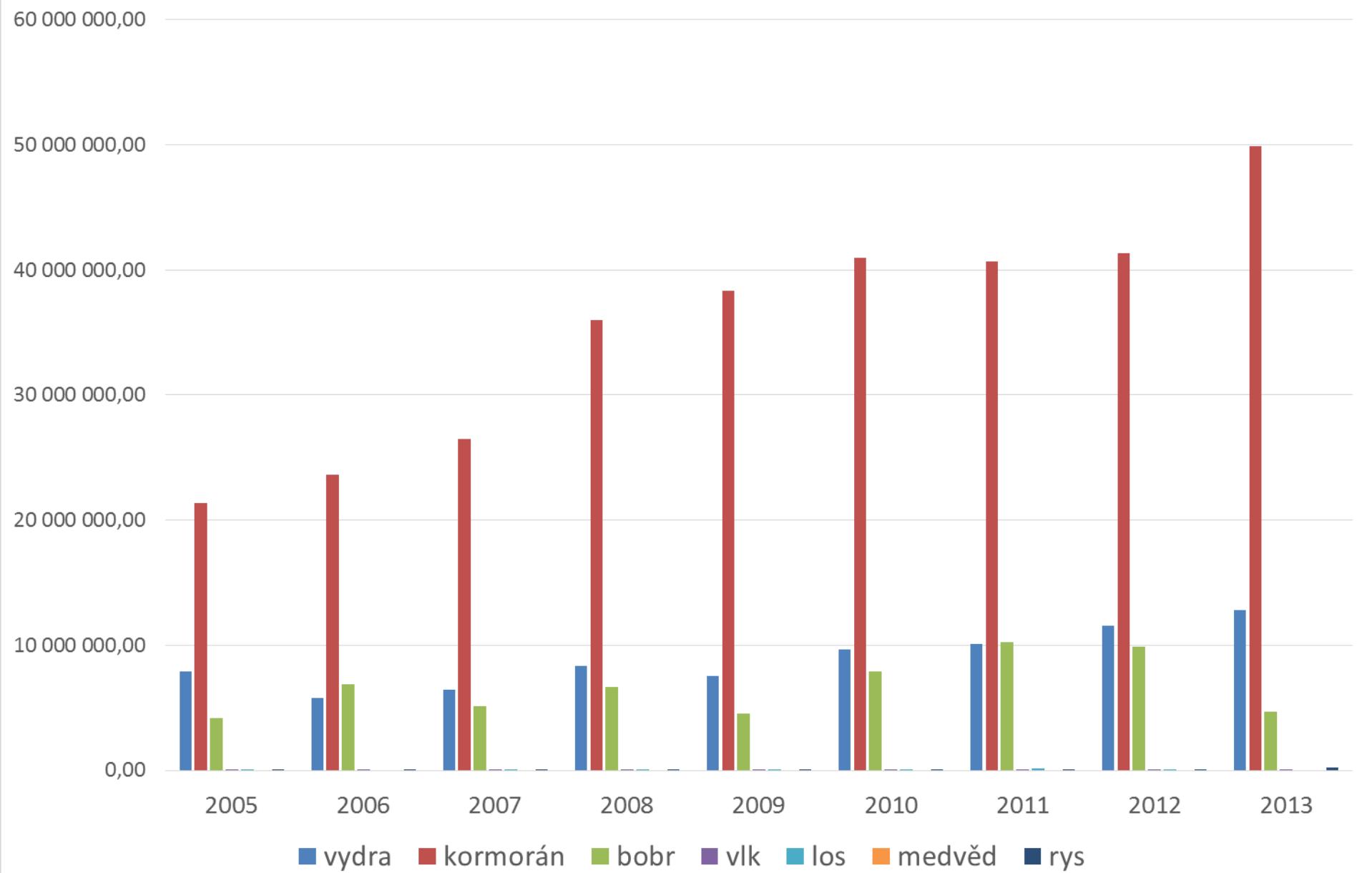

Škody na hospodářských zvířatech

- Karpaty: 2001–2012 v průměru **16,3** ($\pm 14,5$) zabitých ovcí (0,1 % z chovaných), klesající trend (Kovařík et. al. 2014)
- Celá ČR: 2012–2016: v průměru **71,2** ($\pm 17,8$) zabitých ovcí, vzrůstající trend

Výše vyplácených škod způsobených ZCHD v ČR (Kč)

Škody na hospodářských zvířatech 2016 způsobené vlky

Oblast	Útoky	Zabité ovce a kozy	Zabitá telata
Broumovsko	38	93	5
Beskydy a okolí	7	28	1
Děčínsko	6	12	0
Českolipsko a Liberecko	5	18	0
Krušné hory	4	34	0
Krkonoše	1	0	2
Bílé Karpaty	1	40	
CELKEM	62	225	8

Funkční řešení pro ochranu stád před útoky vlků

- Elektrické oplocení (dop. výška 140-150 cm dle zkušeností z Německa, Polska), min. napětí 4500 V., ochrana proti podhrabání
- Fladry, turbofladry (kombinace zradidel a el. ohradníku)
- Pastevečtí psi (pracovní chovy nutná socializace s ovci)

Osvěta & informování veřejnosti

- práce s médií
- informační materiály
- besedy na školách
- exkurze
- výstavy

ŠELMY.cz

English version

Hledat

Novinky

28.6.2013 Rys cestovatel

24.6.2013 Evropská komise může pomoci vlkům v Beskydech: vyšetruje odstřel na Slovensku

17.6.2013 Telemetrické sledování šelem v Beskydech

30.5.2013 Itaští vči dávají přednost divočákům

28.5.2013 Švédský soud řekl ne lovům

EVROPSKÁ KOMISE MŮŽE POMOCI VLKŮM V BESKYDECH: VYŠETRÚJE ODSTŘEL NA SLOVENSKU

Evropská komise začala s vyšetřováním, které by mohlo pomoci vlkům vikům vyskytujícím se v Beskydech. Prověřuje totiž povolený lovem v každoročně přicházejí o život

ŠELMY.cz - Evropská komise může pomoci vlkům v Beskydech: vyšetruje odstřel na Slovensku

Hlavní nabídka

PODPOŘTE NÁS NYNÍ!

RYS

VLK

MEDVĚD

CO DĚLAT PŘI SETKÁNÍ?

VÝZNAM

OHROŽENÍ

POVĚRY & FAKTA

OBRÁZKY Z FOTOPASTÍ

O NÁS

MONITORING

Telefon

Tele z telefonu pomáhá zvířátkům v nouzi
a poskytuje rady malým i velkým chovatelům

15. 4. 2016

8. 4. 2016

1. 4. 2016

25. 3. 2016

18. 3. 2016

4. 3. 2016

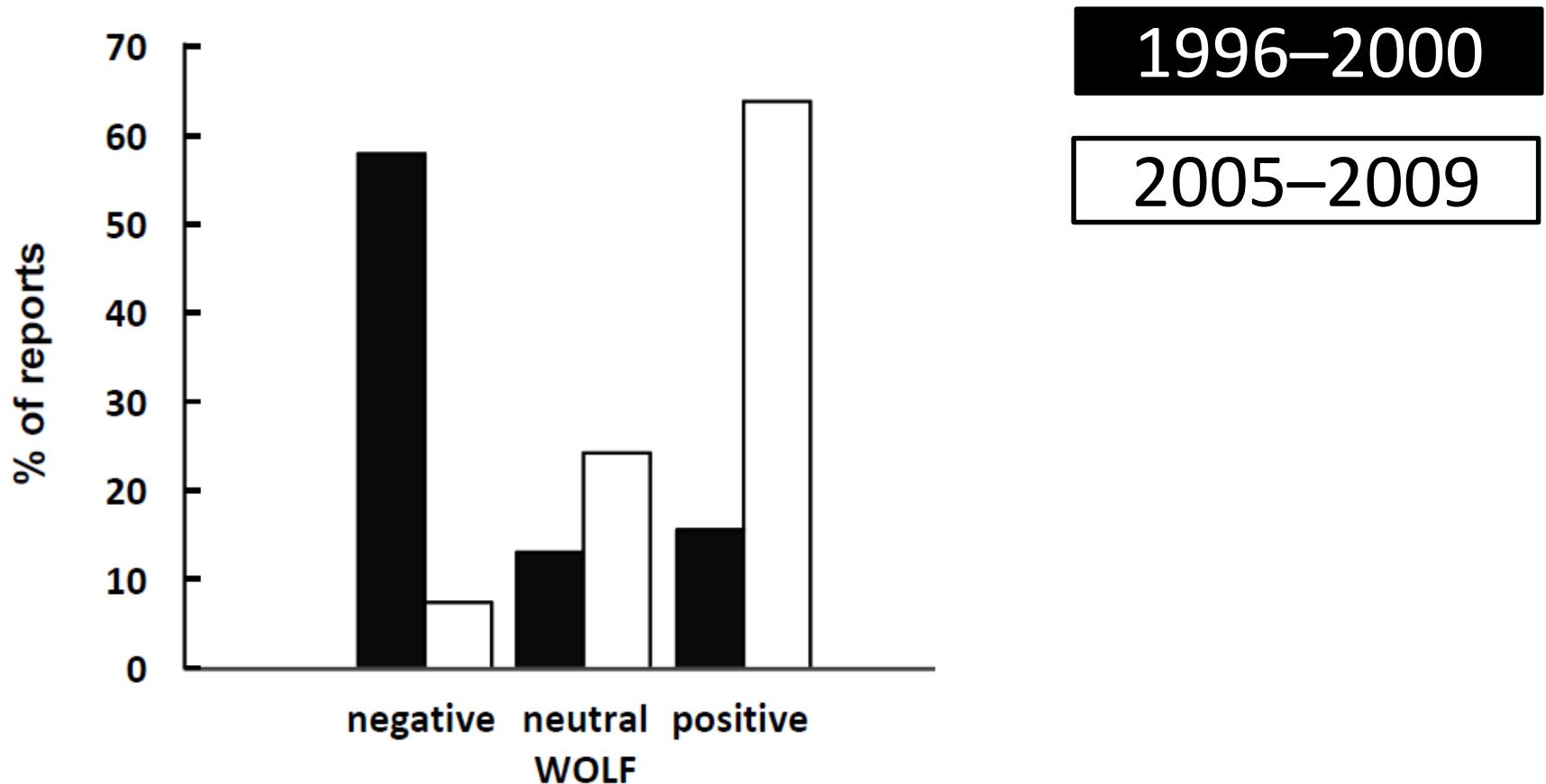
26. 2. 2016

11. 3. 2016

19. 2. 2016

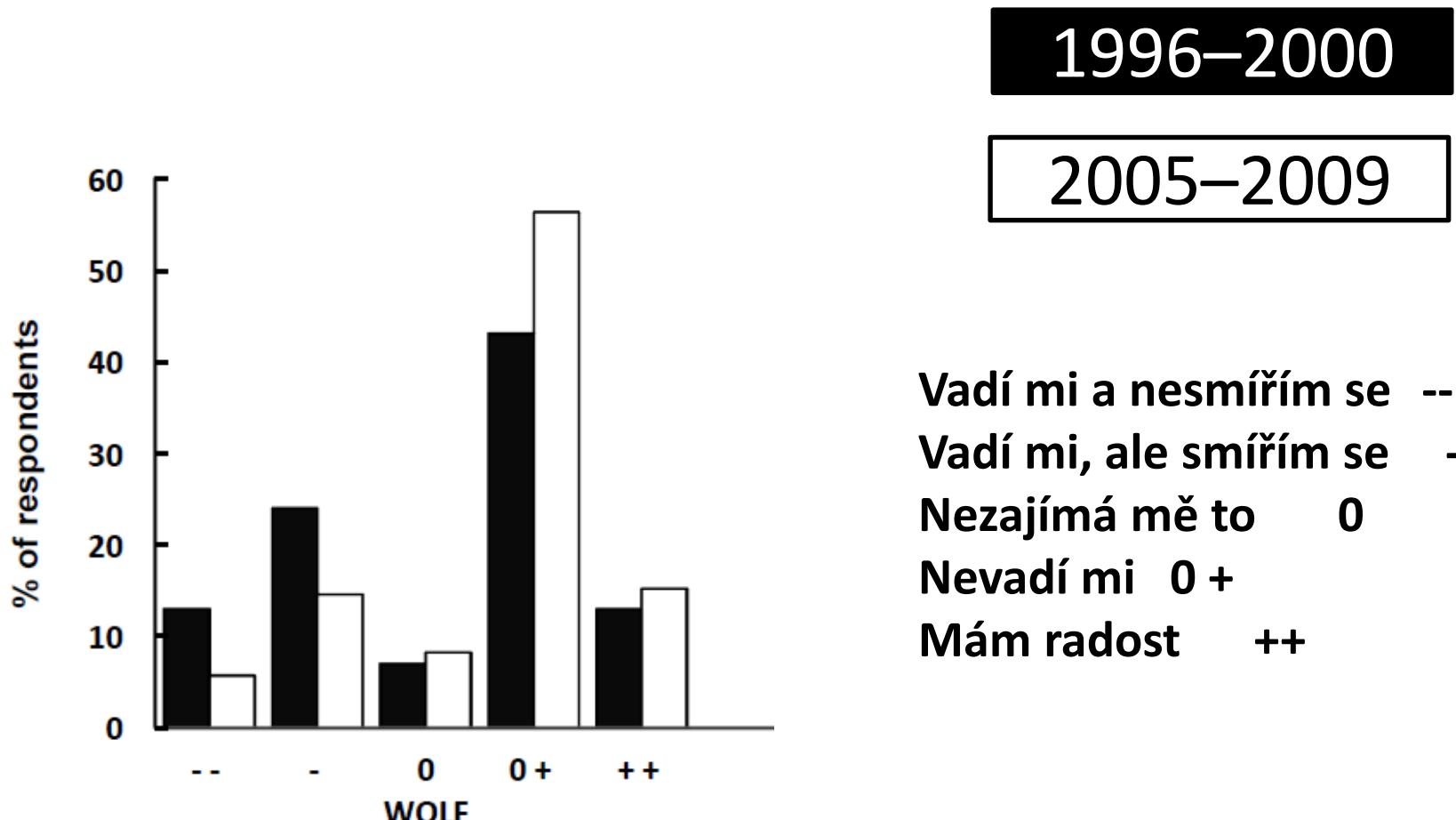
Změna informování médií o vlcích v čase

n= 478

Kutal et al. in press

Změna postojů k vlkům v čase

n= 478

Kutal et al. in press

RESEARCH ARTICLE

Trans-Boundary Edge Effects in the Western Carpathians: The Influence of Hunting on Large Carnivore Occupancy

Miroslav Kutil^{1,2*}, Martin Váňa², Josef Suchomel³, Guillaume Chapron⁴, José Vicente López-Bao⁵

1 Department of Forest Ecology, Faculty of Forestry and Wood Technology, Mendel University Brno, Brno, Czech Republic, **2** Friends of the Earth Czech Republic, Olomouc branch, Olomouc, Czech Republic,

Tomáš, Mendel University Brno, Brno, Agricultural Sciences (SLU), Riddarhyttan, University, Mieres, Spain

30 — Právo v ochraně přírody 4 / 2015 Ochrana přírody

Journal for Nature Conservation 22 (2014) 479–486

Contents lists available at ScienceDirect

Journal for Nature Conservation

journal homepage: www.elsevier.de/jnc

Sheep and wolves: Is the occurrence of large predators a limiting factor for sheep grazing in the Czech Carpathians?

Petr Kovářík^{4,*}, Miroslav Kutil^{1,2,3}, Ivo Machář⁴

* Nature Conservation Agency of the Czech Republic, Administration of Lusatian Forest and Protected Landscape Area, Husova 5, 784 04 Litovel, Czech Republic

¹ Department of Forest Protection and Wildlife Management, Faculty of Forestry and Wood Technology, Mendel University in Brno, Žemědělská 1, 613 00 Brno, Czech Republic

² Friends of the Earth Czech Republic, Olomouc branch, Dolej náměstí 38, 77300 Olomouc, Czech Republic

³ Department of Biology, Faculty of Education, Palacký University, R. Šebasty 26, 771 46 Olomouc, Czech Republic

Kolik u nás žije vzácných šelem? Monitoring velkých šelem a kočky divoké nejen v Beskydech

Miroslav Kutil, Martin Váňa

Rozvoj ve využívání fotopasti a molekulárně-genetických metod v ochraně přírody nám umožňuje pronikat hlouběji do života ryšů a dalších vzácně se vyskytujících druhů šelem.

V současné době jejich monitoring umožňuje podporu projektů z fondů EHP. Jaká jsou úskalí monitoringu vzácných druhů a co se podařilo zatím zjistit v Beskydech?

Obr. 1 Medvěd hrdý je v Beskydech zaznamenáván každoročně od 70. let 20. století, jeho rozšíření až dohoření není však v poslední desetiletí dozvěděno. Foto: K. Brána

ARTICLE INFO

Article history:
Received 27 June 2013
Received in revised form 2 June 2014
Accepted 3 June 2014

Keywords:
Grazing
Brown bear
Eurasian lynx
Farmers attitude
Grey wolf
Large carnivores
Sheep breeding

ABSTRACT

Extensive sheep grazing in the West Carpathians is a very important management tool for the protection of the traditional landscape character of the Central European countryside, as well as providing biologically valuable habitats of pastures and meadows. In this paper we describe the main characteristics of sheep farming in the Beskydy region and test the hypothesis that large carnivores are a limiting factor for sheep grazing management of landscapes in this region, the only area of the Czech Republic where all three species of large European carnivores – the Eurasian lynx (*Lynx lynx*), grey wolf (*Canis lupus*) and brown bear (*Ursus arctos*) – coexist. The results of a questionnaire-based survey of the perspective of sheep farmers in the Beskydy region were analysed. Although the lynx is the most abundant large predator within the study area, the highest number of attacks on sheep was attributed to wolves. However, the annual frequency of attacks was very low and, moreover, an important number of the attacks could have been committed by dogs rather than wolves. From the perspective of sheep breeders, the major economic factor is a low consumer demand for sheep products, and not the presence of large carnivores. However, farmers expressed a view that some level of safeguarding was needed and this should come in the form of financial compensation for damage resulting from attacks on sheep by large predators and a modification of the current system of agricultural subsidies. Subsidies for sheep breeders should respect the regional specifics including the risk arising from the presence of large carnivores and provide support for active measures to protect the livestock against them. Regarding the protection of populations of large carnivores in the Beskydy Mountains, it will be necessary to continue to monitor their presence.

© 2014 Elsevier GmbH. All rights reserved.

Introduction

In the cultural landscape of Central Europe, sheep breeding has traditionally been an important way of farming, which still helps maintain the typical character of foothill and mountain areas (Halladay & Gilmour 1995). Extensive sheep grazing also contributes significantly to preserving the non-forest biotopes in pastures and meadows that facilitate high gamma-biodiversity in the landscape (Metzger et al. 2010). However, sheep farming has nearly disappeared from many areas of Central Europe during recent decades (Martinić et al. 2008; Nizniewski et al. 2006). A

reduction or removal of sheep grazing in the Czech Republic will lead to the further degradation of valuable grassland biotopes and the disappearance of a wide range of habitats of rare plant and animal species of European importance (Chytrý et al. 2010; Krahulec et al. 2001).

One of the regions in the Czech Republic which still preserves the traditional landscape character and high biodiversity owed to sheep grazing (and other livestock) are the Beskydy Mountains, situated at the edge of the West Carpathians (Weissmannová 2004). The Beskydy Mountains are also the only region in the Czech Republic where it is possible to come across all three species of European large carnivores – the Eurasian lynx (*Lynx lynx*), grey wolf (*Canis lupus*) and brown bear (*Ursus arctos*) – which pose an element of risk to the livestock (Kaczensky 1996). All three species cause a small degree of loss of domestic animals, but the extent of

* Corresponding author. Tel.: +420 775 075 310.
E-mail address: kov.pet@seznam.cz (P. Kovářík).

Velké šelmy na Moravě a ve Slezsku

Miroslav Kutil, Josef Suchomel a kol.

Díky za pozornost!

Poděkování

Podpořeno grantem z Lichtenštejnska, Islandu a Norska, Nadací EuroNatur. Libereckým Ministerstvem životního prostředí, Danube Transnational Programme

Michal Bojda, Martin Váňa, Jiří Beneš, Marin Duša, Leona Katalová, Pavel Hulva, Barbora Černá-Bolíková, Kristýna Fridrichová, Štěpánka Kadlecová, Radek Kříček, Lukáš Žák, Jan Koranda, Barbora Černá, Alena Fousková a další...

Dobrovolníci Vlčích hlídek

Mendelova univerzita v Brně

[Více informací](#)

www.monitoring.selmy.cz

www.selmy.cz